

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Huvijuht loovtegevuse õpetaja – õppekava

Marita Kutsar

Erasmus+ programmi rahvusvaheline noortevahetus

„Act, Speak and Repeat“

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Ülle Roomets, MA

Kaitsmisele lubatud:.....

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. TAUSTINFORMATSIOON	4
1.1. Rahvusvaheline noortevahetus	4
1.2. Erasmus+ programm.....	7
1.3. Draamaõpetus	9
1.4. Paide Avatud Noortekeskus.....	12
2. RAHVUSVAHELINE NOORTEVAHETUS „Act, Speak and Repeat“	14
2.1. Aktiivgrupi moodustumine	14
2.2. Noortevahetuse teema valiku taustinfo	15
2.3. Noortevahetuse teema ja programmi väljatöötamine	16
2.4. Projekti taotlusvormi täitmine	20
2.5. Eelkohtumine partnerorganisatsioonidega.....	22
2.6. Eeltegevused noortevahetuseks	23
2.7. Noortevahetus „Act, Speak and Repeat“ Paides.....	25
2.8. Aruandlus ja kokkuvõtted	30
3. TAGASISIDE NOORTEVAHETUSELE	32
3.1. Noortevahetuse käigus kogutud tagasiside ja selle analüüs.....	32
3.2. Korraldusmeeskonna tagasiside peale noortevahetuse lõppu	35
4. ENESEREFLEKTSIOON.....	36
KOKKUVÕTE	38
KASUTATUD KIRJANDUS	39
LISAD	41
Lisa 1 Rahvusvahelise noortevahetuse „Act, Speak and Repeat“ nädalakava	41
Lisa 2 Visualiseerimine	50
Lisa 3 Tagasiside küsimustik.....	51
SUMMARY	59

SISSEJUHATUS

Käesolev loov-praktiline lõputöö käsitleb noorte initsiatiivil ellu kutsutud rahvusvahelist noortevahetust, mille projektijuhiks olin mina, Marita Kutsar. Projekti **eesmärk** oli õpetada noori tolereerima teisi kultuure. Noortevahetus kandis pealkirja „Act, Speak and Repeat“ ning sisu valmis noorte ja noortejuhtide ühistööna.

Projekti läbiviimise ajal töötasin Paide Avatud Noortekeskuses noorsootöötajana, mis suunas mind projekti eest vedama. Minu eesmärgiks oli kaasata vähemate võimalustega noori ning lähtuda tegevuste läbiviimisel nende soovidest ja vajadustest. Lisaks oli minu eesmärgiks kogeda noortevahetuse protsessi ja Erasmus+ programmi korraldust.

Projekti läbiviimiseks moodustati Järvamaal kuueliikmeline noorte aktiivgrupp, kuhu kuulusid kolm poissi ja kolm tüdrukut. Nad kõik olid varasemalt osalenud kooli näiteringis ja tundsid huvi draamakunsti vastu. Kaks noort olid kokku puutunud ka noortevahetusega.

Projekt kaasas Itaalia, Eesti, Sloveenia ja Prantsusmaa noori ning selle tegevused toimusid 2016. aasta 22.–30. augustil Paide Avatud Noortekeskuses. Eeltöoga alustas aktiivgrupp 2016. aasta veebruaris, kui lepiti kokku üldised eesmärgid ning tegevussuunad ja noortevahetuse aeg. Rahastuse taotlus esitati SA Archimedese noorteagentuuri 26. aprillil 2016 ning positiivne otsus rahastuse kohta saabus 26. juunil 2016.

Käesolev töö koosneb neljast peatükist. Esimeses peatükis tutvustatakse rahvusvahelist noortevahetust, Erasmus+ programmi ja draamaõpet ning antakse ülevaade organisatsioonist, kus projekt aset leidis. Teine peatükk käsitleb rahvusvahelise noortevahetuse „Act, Speak and Repeat“ läbiviimise protsessi. Kolmandas peatükis antakse ülevaade noorte ja noortejuhtide tagasisidest projektile. Viimane peatükk on eneserefleksioon.

1. TAUSTINFORMATSIOON

Esimeses peatükis annan ülevaate loov-praktilises lõputöös kasutatavatest mõistetest ja töö käigus läbiviidud programmitegevuste üldistest eesmärkidest. Käsitletakse rahvusvahelise noortevahetuse eesmärgi ja võimalusi, Erasmus+ programmi ning draamaõpetust. Peatüki lõpus tutvustatakse keskkonda, kus lõputöös kirjeldatud noortevahetus aset leidis.

1.1. Rahvusvaheline noortevahetus

Töös kasutatavad mõisted:

Partnerorganisatsioon – organisatsioon Euroopa Liidus või selle naabruspiirkonna riigis, kellega tehakse noortevahetuse käigus koostööd

Vastuvõttev organisatsioon – organisatsioon, kus noortevahetus aset leiab

Aktiivgrupp – ühe noortevahetusel osaleva riigi grupp noori, keda koondab ühine huvi noortevahetusel osaleda

Grupijuht – moodustunud aktiivgrupi juht, kelle ülesanneteks on aktiivgrupi eest vastutamine ja nende juhendamine

Rahvusvaheline grupp – grupp, mis koosneb kõigist aktiivgruppidest

Segagrupp – grupp, mis koosneb erinevatest riikidest pärit noortest

Infopak – dokument, kuhu on koondatud kokku tähtsaim informatsioon konkreetse noortevahetuse kohta

Projekti taotlusvorm – taotlusvorm rahastuse saamiseks, mis esitatakse SA Archimedese noorteagentuurile

Rahvusvaheline noortevahetus on erinevate riikide koostööprojekt, mille kutsuvad ellu ja viivad läbi noored ise. Kokku saadakse kas Eestis või mõnes partnerriigis ning tegeletakse noortele

tähtsate ja huvipakkuvate teemadega. Projekti põhitegevuseks on noorte **kohtumine ja tegevusprogrammi läbiviimine**. (Kuidas teha...2014, lk 4)

Noortevahetuses saavad osaleda noored vanuses 13–30 eluaastat, oluline pole noore perekonnaseis, haridustase, rahvus ega keeleoskus. Noortevahetuses osalemiseks on tähtsaim noore soov kogeda ja õppida midagi uut. Projekt võib kesta 3-24 kuud, noortevahetus võib olla minimaalselt 5 ja maksimaalselt 21 päeva pikk. (SA Archimedese noorteagentuur)

Noortevahetust planeerima hakates valitakse teema, mis kõnetab projekti läbi viima hakkavaid noori. Seejärel otsustatakse, kuidas valitud teemat käsitleda ning milliseid tehnikaid kasutada. Noortevahetuse **eesmärk** on noorte pädevuste arendamine, kultuuridevaheline õppimine, sotsiaalselt oluliste teemade käsitlemine ja mõistmine ning väärtuste tugevdamine. (SA Archimedese noorteagentuur)

Noortevahetuse projekt koosneb neljast erinevast protsessist. Esimene on planeerimine, mille käigus moodustatakse meeskond, valitakse teema, mida käsitlema hakatakse. Lähtuvalt teemast püstitatakse eesmärk ning koostatakse tegevuskava ja eelarve. Seejärel luuakse kontakt välispartneritega ja kirjutatakse projekti taotlusvorm. Teine on otsustusprotsess, kus hinnatakse projekti taotlusvorm, positiivse otsuse korral sõlmitakse leping ning saadakse 80% projekti eelarvest. Kolmas on tegevuste elluviimise protsess. Seda alustatakse programmi ettevalmistusega, seejärel toimuvad põhitegevused ning hiljem lõplik analüüs. Viimane on projekti kokkuvõtte protsess, mille käigus kirjutatakse lõpparuanne. Peale lõpparuande esitamist saadakse ülejäänud 20% projekti eelarvest. (Kuidas teha...2014, lk 58-59)

Noortevahetus on rahvusvaheline projekt, mis eeldab partnerite olemasolu. Noortevahetusel on võimalik teha koostööd kas programmiriikidega või programmi partnerriikidega. Programmiriigid on Euroopa Liidu liikmesriigid, Euroopa Liidu kandidaatriigid (Türgi, Makedoonia) ja Euroopa Majanduspiirkonnariigid (Island, Norra, Liechtenstein). Programmi partnerriigid on Kagu-Euroopa riigid (Albaania, Bosnia-Hertsegoviina, Kosovo, Montenegro, Serbia), Ida-Euroopa ja Kaukaasia riigid (Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Moldova, Ukraina, Valgevene, Venemaa) ja Vahemere piirkonna riigid (Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Palestiina, Liibanon, Liibüa, Maroko, Süüria, Tuneesia). Noortevahetuse läbi viimiseks on vaja vähemalt ühte partnerit. (SA Archimedese noorteagentuur)

Noortel on noortevahetuse protsessi käigus võimalik oma arvamust avaldada ning tegeleda teemadega, mis neid kõnetavad. „Tunneme end kaasatuna, kui saame mängida olulist rolli oma

elu puudutavate otsuste tegemisel. Kogeme end mõjusana, kui võime öelda seda, mida tegelikult arvame, ja käitume nii, nagu õigeks peame. Oma arvamuste ja tegude mõju kogemine loob tunde, et oleme väärtuslikud. Enese tajumine väärtuslikuna tõstab enesehinnangut ja aitab luua minapilti endast kui ettevõtlikust ja mõjusast tegutsejast. Täpselt samamoodi mõjub kaasamine noorele. See võimendab soovi osaleda, sest noor näeb, et tema mõtetel, tunnetel ja tegudel on mõju.“ (Õuema 2013, lk 40) Noortevahetus on üks võimalus noorte kaasamiseks. Noortevahetuse läbiviimisel on kindlad eesmärgid, kuid teema ja vahendid valivad noored ise. Noored planeerivad noortevahetuse tegevused, olles teadlikud eesmärgist ja õpiväljunditest.

Igal ühel on soov olla kaasatud, mis tuleneb sügavamatest vajadustest. Abraham Maslow järgi on inimvajaduste hierarhia püramiid, mille kõige alumiseks astmeks on füsioloogilised vajadused. Neile järgnevad turvalisus, sotsiaalne kontakt, enesehinnang ja eneseteostus. Selleks, et inimene saaks hierarhias edasi liikuda järgmisele astmele, peavad olema eelnevad vajadused rahuldatud. (Bachmann, Maruste 2003) Kui noor tunneb ennast emotsionaalselt turvaliselt, kuulub erinevatesse kogukondadesse ning saab piisavalt tunnustust on noorel võimalus tunda ennast väärtustatuna ja vajalikuna. „Noor, kes tunneb end väärtustatuna, olenemata enda kuuluvusest või taustast, julgeb tegutseda südame järgi ning soovib kujundada elu enda ümber“ (Õuema 2013, lk 40). Läbi noorte kaasamise noortevahetuse protsessi, on neil võimalik rahuldada enda emotsionaalne turvalisus, sotsiaalsus ja tunnustusvajadus ning seeläbi on noorel võimalus tunda ennast väärtustatu ja vajalikuna. Lähtuvalt sellest kasvab noore enesehinnang ning eneseteostuse võimalikkus.

Noortevahetuse kolmandas protsessis toimub põhitegevuste läbiviimine, mis toimub kas minimaalselt 5 või maksimaalselt 21 päeva jooksul. Noortevahetuse programm peab sisaldama üksteise tundma õppimist ja ühtse grupi moodustumist. Esimestel päevadel tunnevad noortevahetusel osalejad ebakindlust, seetõttu on oluline pöörata noortevahetuse alguses tähelepanu grupi moodustamisele. (Kuidas teha...2014, lk 8) Noortevahetuse käigus on oluline jälgida grupiprotsesse.

Levinumad **meeskonna arengufaasid** (Daft 1999, lk 280-282):

1. **Meeskonna loomisfaas** – loomisfaasis puuduvad veel põhireeglid ja meeskonnaliikmed ei tea veel, mida neilt oodatakse. Tunnetatakse pinda oma käitumisele ning kujunevad välja suhted ja käitumisnormid. Selles faasis aktsepteerivad meeskonnaliikmed kergemini liidri võimu.

2. **Meeskonna konfliktifaas** – konfliktifaasis avaldavad inimesed oma isiksuse konkreetsemalt. Arenevad välja meeskonnasisesed rollid ja inimesed koonduvad sarnaste huvidega gruppidesse. Liidri ülesandeks on aidata meeskonnaliikmetel leida ühised väärtused ja visioon.
3. **Meeskonna normeerimisfaas** – normeerimisfaasis kujunevad välja meeskonnaliikmete rollid, nad mõistavad ja aktsepteerivad üksteist. Liidri ülesandeks on rõhutada ja toetada meeskonnasisesest avatust olles samaaegselt konkreetne.
4. **Meeskonna sooritusfaas** – sooritusfaasis suunatakse põhirõhk meeskonna eesmärkide täitmisele. Pühendutakse eesmärkide täitmisele ja probleemsed olukorrad lahendatakse konstruktiivselt. Liidri ülesandeks on vahendada eesmärkide realiseerimist.

„Meeskonna kujundamine on keeruline protsess, mis nõuab erinevate teadmiste, oskuste ja väärtustega inimeste oskuslikku ühendamist ning eeldab meeldiva, usaldusväärse ja üksteist toetava keskkonna loomist“ (Türk 2001, lk 171). Noortevahetuse käigus meeskonna tekkimine on oluline, kuna see tagab noorte koostöövalmiduse. Meeskonna loomise juures on grupijuhtidel tähtis jälgida meeskonna arengufaase ja nendele vajadusel reageerida ning tegevusplaani muuta või täiendada.

Noortevahetuse käigus omandatud on raske analüüsida või hinnata. Selleks on Erasmus+ programm välja töötanud Noortepassi, mis on tõend projektis osalemise kohta, see on õppimise dokumenteerimiseks mõeldud vahend. Noortepassi aluseks on Erasmus+ programm võtnud elukestva õppe 8 võtmepädevust, mille põhjal on võimalik kaardistada õppija arengut (Vt peatükk 1.2.).

1.2. Erasmus+ programm

„Erasmus+ on Euroopa Liidu haridus-, noorte- ja spordiprogramm aastateks 2014–2020. Erasmus+ ühendab Euroopa senised kõrgharidus- ja elukestva õppe programmid ning noorteprogrammi Euroopa Noored (Youth in Action)“ (Kuidas teha...2014, lk 1). Rahvusvaheline noortevahetus on üks viis, kuidas Erasmus+ programmis osaleda.

Noortevaldkonnas toetab programm (ibid 2014, lk 1):

- noorte (13–30) ja noorsootöötajate õpirännet, et arendada tööturul vajalikke pädevusi ning edendada kultuuridevahelist suhtlust ja teineteisemõistmist;
- pikaajalist rahvusvahelist koostööd, et tuua noortevaldkonda uuendust ning parandada seal tehtava töö kvaliteeti;
- noorte omaalgatust ja kodanikuaktiivsust;
- noorte dialoogi otsustajatega, et noored saaksid oma elu puudutavates küsimustes kaasa rääkida.

Erasmus+ programmi raames on võimalik teostada rahvusvahelisi noortevahetusi, Euroopa vabatahtlikku teenistust, noorsootöötajate õpirännet, rahvusvahelist noortealgatust, strateegilist koostööd, noorte osalusprojekte, rahvusvahelisi koolitusi. Erasmus+ programm on suunatud mitteformaalse õppe meetodite kasutamisele. Mitteformaalne õpe on eesmärgistatud, kuid vabatahtlik õpe, mis toimub erinevates keskkondades ja olukordades. Tegevused ja kursused on planeeritud, kuid harva tavapärase struktuuri ja õppekavaga. Õpe on suunitletud kindlale sihtrühmale ning ei ole orienteeritud õpitulemuste hindamiseks. (Chisholm 2005)

Erasmus+ programmi noorte valdkonna **eesmärgid** on (SA Archimedese agentuur):

- noorte võtmepädevuste arendamine, noorte aktiivne tegutsemine Euroopa demokraatlikus elus, kultuuridevahelise dialoogi edendamine, s.h solidaarsuse ja kaasatuse suurendamine, tööturu oskuste ja pädevuste arendamine;
- noorsootöö kvaliteedi tõstmine, koostöö edendamine noorsootöö ja teiste valdkondade vahel (tööturg, haridus jm);
- teadmis- ja tõenduspõhise noortepoliitika arengu toetamine, valdkonna poliitika kujundamine, mitteformaalse ja informaalse õppimise tunnustamine;
- rahvusvahelise noorsootöö tugevdamine.

Erasmus+ saavutab püstitatud eesmärgid läbi rahastuse taotluste, mille tulemusel viivad erinevad organisatsioonid läbi projekte. Taotluste eesmärgid peavad olema kooskõlas Erasmus+ programmi eesmärkidega.

Läbides Erasmus+ noorteprojekti, on osalejatel võimalik saada Noortepass. „Noortepass on programmi „Erasmus+: Euroopa noored“ viis kirjeldada ja näidata projektides osalemise kaudu õpitut nii osalejatele kui ka väljapool seisvatele inimestele“ (SA Archimedese

noorteagentuur). Noortepassi saamiseks tuleb noorel analüüsida iseennast läbi kaheksa elukestva õppe võtmepädevuse. Nendeks võtmepädevusteks on suhtlus emakeeles; suhtlus võõrkeeles; matemaatikapädevus ning teadmised teaduse ja tehnoloogia alustest; infotehnoloogiline pädevus; õppimisoskus; isiklik, kultuuridevaheline, sotsiaalne ja kodanikupädevus; algatusvõime ja ettevõtlikkus; kultuuriteadlikkus ja kultuuriline eneseväljendus (Kloostermann, Markovic, Ratto-Nielsen 2012, lk 69-70). Noortepass võeti kasutusele 2007. aastal ja see kirjeldab uusi teadmisi ja oskusi, mis projekti jooksul on omandatud. Tänu Noortepassile on võimalus analüüsida saadud õpikogemust ning see toob välja projektide haridusliku potentsiaali. (ibid 2012, lk 6) Mitteformaalses õppes ei tea juhendaja/mentor/noorsootöötaja, mida noor peab õppima ja millal on piisavalt õpitud. Noor peab ise teadma, mida ta õppida tahab ja mida ta õppinud on. Õppimise toetajad pakuvad ideid, kuidas õppida ning vajadusel toetavad õppijaid. (ibid 2012, lk 31) Seega on mitteformaalses õppes äärmiselt raske hinnata õppija saavutusi. Rahvusvahelises projektis „Act, Speak and Repeat“ said kõik noored endale Noortepassi. Selleks analüüsisid noored õpirände käigus kogetut ning panid kirja, mil määral noortevahetus pakkus neile võimalust kogeda 8 elukestva õppe võtmepädevust.

2009. aastal loodi RAY võrgustik, mille eesmärgiks on programmi Euroopa Noored seire ja analüüs. Uurimuste eesmärgiks on kaardistada rahvusvahelise noorsootöö mõju ja mitteformaalse õppimise tegevusi. Nende poolt läbi viidud uuringust „Main Research Findings of RAY“ selgub, et läbi noortevahetuste ei õpita mitte ainult eesmärgiga otseselt seoses olevaid pädevusi, vaid õppimine toimub laiemalt. (Chisholm 2013, lk 7) Uuringust lähtuvalt võib eeldada, et lisaks projekti taotlusvormi kirja pandavatele pädevustele õpivad noored lisapädevusi, mida ei kaardistata.

1.3. Draamaõpetus

Draamapedagoogikale pani aluse Suurbritannia pedagoogika- ja draamapedagoogika teoreetik Peter Slade. Draamapedagoogikat hakati Inglismaal aktiivse ja unikaalse haridusalana tunnustama 1940. aastast, seda tänu Slade'i tegevusele ja tema *child drama*'le, mis juhindub lapsekesksest hariduse kontseptsioonist. (Hein 2014, lk 16)

Draamaõpetus koosneb sõnapaaridest „draama“ ja „õpetus“. Termin „õpetus“ on üldlevinud ning tähendab teadmiste ja tõekspidamiste süsteemset esitamist ning õpetliku kogemuse pakkumist

(EKI 2017). Õpetamine on teises inimeses õppimise ellukutsumine, mille käigus on õpetajal võimalik edasi anda oma oskusi ja teadmisi ning seeläbi pakkuda õppijale uut kogemust või teadmist. „Õpetamine või õpe on vahend kas õppija või õpetaja eesmärgi täitmiseks” (Vooglaid 2015). Sõna “draama” vajab rohkem tõlgendust, termin tuleb kreekakeelest tüvest *drao*, mis tähendab otsetõlkes „midagi tegema“ (Barber, Owens 2014, lk 9). Draama on vahend, millega on võimalik õppija või õpetaja eesmärk saavutada.

Draamaõpetus on aktiivõppemeetod, mille põhirõhk on koosõppimisel ning –tegemisel, õpetajal on võimalus õppijaga koos tehes pakkuda talle uusi kogemusi ja teadmisi. „Draamategevuse eesmärk on anda nähtustele tähendusi ja neid uurida. Vahel lepivad osalejad kokku, et nad teevad seda vaid isekeskis, grupis. Teinekord lepitakse kokku, et tähendusi jagatakse etenduste vormis neile, kes ise protsessis ei osale.” (Barber, Owens 2014, lk 10) See tähendab, et draamaõpe on orienteeritud protsessile ning lõpp-produktini jõudmine ei ole primaarne.

Draamaõpe eristub tavalisest klassiruumis õppimisest. Draamaõppes kasutatakse draamatehnikaid, et asetada õppija erinevatesse situatsioonidesse. “Draama keskmes on alati lugu, mida publikule vahendatakse” (Hornbrook 1991, lk 48). Tänu arutluse all olevale loole on õppijal võimalik mõelda probleemide üle, leida paralleele isikliku eluga, näha probleemide tekkepõhjuseid ja otsida neile võimalikke lahendusi. Protsessi jooksul saadud kogemused ja teadmised annavad õppijale võimaluse paremini mõista teisi inimesi, nende valikuid ning ümbritsevat ühiskonda. “Draamaõpetuse ülesandeks on teatriõpetuse ja mängude käigus arendada nii laste, noorte kui ka täiskasvanute intellektuaalseid, füüsilisi ja emotsionaalseid võimeid” (Omer s.a.). Draamaõppe käigus kasutatakse käsikäes lugu, mida publikule vahendatakse ning draamatehnikaid. „Draamatehnikad on kokkulepitud aja, ruumi ja tegevuse organiseerimise viis, mille ülesanne on luua tähendus“ (Barber, Owens 2014, lk 16). Erinevaid draamatehnikaid kasutades ja kombineerides on võimalik luua protsess, mille vältel saavad osalejad kogeda mitmekülgset osalust.

Draamatehnikad on vahendid, millega on võimalik jõuda draama läbiviimise peamiste eesmärkideni. Nielsen on tõlkinud Barberi ja Owensi raamatust „Draamakompass. Protsessdraama käsiraamat“ neli draamaõppe peamist lähtekohta. Nendeks on **väärtused, praktilised kogemused, empiiriline tõestusmaterjal ja draamatöö mõjuvõim**. Läbi draamaõppe on võimalik kombata väärtustetasandit ning väljendada seda kunstivormis. See aitab inimesel mängu kui protsessi tõsiselt võtta ning luua enda jaoks sobiv ja vajalik kontekst. Kogemused praktikas näitavad, et aja- ja ruumikohaste draamatehnikatega on võimalik jõuda mitmekülgsete sihtgruppideni. Aegade jooksul kirja pandud draamateosed ja -lood viitavad selle

vajalikkusele praktikas. Draamaõpe on aktiivõppe meetod, mis parandab selles osalevate inimeste kõnelemis- ja suhtlemisoskust. Draamaõppe üheks lähtekohaks on poliitiline roll, kuna draama on täiesti demokraatlik ja kriitiline. See õpetab individuaalselt mõtlema ja oma seisukohale kindlaks jääma, olenemata väljakujunenud tõekspidamistest. (Barber, Owens 2014, lk 8-9)

Draamatehnikate valikul lähtuti rahvusvahelisest grupist ning selle keelelisest võimekusest. Tehnikad valiti võimalikult füüsilised, et vältida keelebarjääri. Järgnevalt ülevaade draamatehnikatest, mida rahvusvahelisel noortevahetusel „Act, Speak and Repeat“ rakendati (Barber, Owens 2014, lk 16-20):

Mängud (*Games*) – mängitakse ühiseks tähelepanu koondamiseks, rahustamiseks ja virgutamiseks, konkreetse kujutluspildi loomiseks ja tugevdamiseks, situatsioonis peituva mängustruktuuri avamiseks ja mitmetel muudel põhjustel.

Helitaust, helimaastik (*Supporting Sound/Sound Tracking*) – helitaustade loomisel kasutatakse inimhäält, keha ja/või instrumente. Eesmärk on tegevuse toetamine. Hääli võib varem lindistada või elavalt esitada. Kasutatakse atmosfääri loomiseks ja/või lugude süvendamiseks.

Koosjoonistamine (*Collective Drawing*) – terve rühm joonistab koos suurele paberile (võib olla kokku kleebitud väiksematest) või täiendatakse joonistust kordamööda. Eesmärk on jagada ideid ja tähelepanekuid ning rikastada konteksti.

„Kuum tool“ (*„Hot Spot“*) – rühm intervjuuerib ühte rollis olevat inimest. Rühm võib olla tervikuna rollis, aga see pole peamine. Kasutatakse rollide süvendamiseks, eesmärkide ja konteksti selgitamiseks.

Stoppkaadrid, pildid, skulptuurid (*Still Images, Freeze Frames, Frozen Images*) – rühmiti või ühekaupa võetakse liikumatud poosid, mida teised vaatlevad ja tõlgendavad, keskendudes konkreetsele hetkele või abstraktse idee füüsilisele väljendamiselle. Pilte võib esitleda draama osana, näiteks leiti foto, maal, skulptuur, kuju. See on võimalusterikas töövõtte, mida võib omaette töövormina kasutada.

Minietüüdid (*Mini Productions*) – rühm jaguneb väiksemateks gruppideks, kes esitavad mingist loost oma tõlgenduse, millega võib nõustuda või mitte. Aitab rolle süvendada ja situatsioone arendada. Minietüüde võib kombineerida töövõttega „rollis-õpetaja“ või kasutada seisukohavõtuks tegevustiku suhtes.

Analoogsed lood (*Parallel Story*) – kogu grupiga või rühmiti luuakse uuritava looga sarnanevaid olukordi, mis peegeldavad samu teemasid ja dünaamikaid. See töövõte lisab draamale objektiivsust.

Ruumi määratlemine (*Defining Space*) – tegevus paigutatakse ruumi kokkuleppeliselt. Ruumi võib määratleda märkmepaberitega mööblit ja esemeid markeerides. Tavapäraselt paigutatakse aga toolid nii, et need tähistaksid esemeid, mööblit või tegevuskohti.

Kostümeerimine (*Costuming*) – kasutatakse tähelepanu köitmiseks, küsimuste tekitamiseks ja usu tugevdamiseks, eriti kui kasutatakse töövõtet „rollis-partner“. Kostüüm omakorda annab aimu loost ja tegelase eluviisist.

Noortevahetuse käigus kasutati ühe elemendina lugude jutustamise meetodit, mille rakendamisel on vaja teada, millest lugu koosneb. Loo tegemiseks peab olema vähemalt üks tegelane, kellega midagi juhtub. Sündmuse juhtumisel on vaja teada ka kohta ja aega, kus ja millal see juhtub. Sündmus on juhtum, mis paneb tegelase kas teisiti käituma või mõtlema. Lugusid saab edasi anda erinevatel viisidel: tegevuslikult, sõnaliselt ja pildiliselt. (Hein 2014, lk 91) Noortevahetuse käigus tuli noortel valida ja lavastada muinasjutt. Kuna publik oli ingliskeelne siis lugu tuli edastada nii, et kõik sellest aru saaksid. Lugude jutustamise meetod jättis osalejatele võimaluse otsustada, millisel viisil enda lugu tulemuslikult edastada.

Tegevuste aruteludes kasutati ruumi määratlemist, helimaastikku ja kuuma tooli. Kõik kolm tehnikat on võtted, mis toetavad olukordade üle arutlemist. Ruumi määratlemine ja helimaastik aitab ruumiliselt samastuda arutluse all oleva probleemiga. Mõlemad tegevused ei nõua sõnalist väljendust, mis oli meetodi valikul määrav. Noortevahetuse käigus toimub töö inglise keeles ning keeleline väljendus võib tekitada blokeeringuid või ebakindlust draamaprotsessis. Kuuma tooli meetod on hea rolli uurimiseks. Noortevahetuse käigus istusid toolile ainult need, kes ennast selles rollis kindlana tundsid.

1.4. Paide Avatud Noortekeskus

Avatud noorsootöö **eesmärk** on „pakkuda noortele vabatahtlikkuse alusel osalemise võimalusi, et toetada nende aktiivsust ja toimetulekut ühiskondlikus elus. Märksõnadeks on avatus ja noorte vaba tahe. Avatud noorsootöö tugevus seisneb noorte kaasatuses ja isetegemises ning see

põhineb inimsuhetel, tegutsetakse noorelt noorele põhimõttel või koos noortega. Noorsootöötaja roll on olla mentoriks. Tegemist on pikaajalise protsessiga, mille käigus toetatakse noort olema noor või noore saamist täiskasvanuks“ (Noorsootöö õpik, 2013, lk 180).

Paide Avatud Noortekeskus on asutatud 15. juunil 2006. aastal ja selle **eesmärk** on „Paide linna noorte vaba aja sisustamise korraldamine, noorte omaalgatuslike projektide toetamine ning ülelinnaliste noorteürituste korraldamine“ (Paide Avatud Noortekeskuse põhimäärus, 2006). Paide Avatud Noortekeskus on Paide linna allasutus, millel on eraldiseisev eelarve. Paide Avatud Noortekeskuses on täiskohaga juhataja, kaks täiskohaga noorsootöötajat, üks tegevusjuhendaja ning 0,4 kohaga projektijuht. Lisaks on Paide Avatud Noortekeskus vabatahtlikele saatev- ja vastuvõttev organisatsioon, 2017 aasta kevadel on noortekeskuses kaks Itaalia vabatahtlikku. Käesoleva töö autor töötab Paide Avatud Noortekeskuses 2. novembrist 2015. aastast noorsootöötajana.

Paide Avatud Noortekeskuse tegevuste eesmärk on pakkuda noortele enesearendamis- ja sotsialiseerimisvõimalusi ning kogukonnale suunatud algatusi. Igapäevaselt pakub noortekeskus avatud meetodil noorsootööd – keskuses on lastetuba, köök, suur saal, võimla, kelder, arvutituba. Lastetuba on võimalik rentida erinevate sündmuste ning sünnipäevade korraldamiseks ning samuti toimub seal Paide Täiskasvanute kooli lastehoid. Suures saalis saab mängida lauatennist, piljardit, lauajalgballi, toimuvad kontserdid, laagrid ja sündmused ning tegevused, mis vajavad suuremat pinda. Keldris toimuvad töötoad ning asub bändiruum. Võimla on noortele avatud korvpalli, jalgpalli ja teiste sportmängude jaoks kolmel päeval nädalas – ülejäänud päevadel toimuvad graafiku alusel lauatennist ja karate treeningud.

Paide Avatud Noortekeskuse üks suundi on rahvusvaheline noorsootöö. Noortekeskus võtab vastu vabatahtlikke ning on saatvaks ja koordineerivaks asutuseks. 2017 aasta kevadel on Paide Avatud Noortekeskuses kaks Itaalia vabatahtlikku ning üks Eesti vabatahtlik on Prantsusmaal.

Rahvusvaheline noortevahetus „Act, Speak and Repeat“ leidis aset Paide Avatud Noortekeskuses 22.-30. august 2016.

2. RAHVUSVAHELINE NOORTEVAHETUS „Act, Speak and Repeat“

Selles peatükis annan ülevaate noortevahetuse aktiivgrupi moodustumisest, noortevahetuse teema valiku taustinfost ja programmi väljatöötamisest, projekti taotlusvormi kirjutamisest, eelkohtumisest partnerorganisatsioonidega, noortevahetuse eeltegevustest, noortevahetuse toimumisest Paides ja noortevahetuse aruandluse koostamisest ning kokkuvõtete tegemisest.

2.1. Aktiivgrupi moodustumine

Meeskond on kahest või rohkemast inimesest koosnev üksus, kes mõjutavad üksteist ja koordineerivad oma tööd spetsiifilise eesmärgi saavutamiseks. Meeskonnaks loetakse tavaliselt kuni 15-inimeselist gruppi, mis töötab pidevalt koos ja mille liikmed on ühiste eesmärkide saavutamiseks määratlenud rollid, mida omavahelistes suhetes arvestatakse (Siimon, Vadi 1999, lk 209).

Meeskonna juhendaja peab kõrvale jätma autoritaarsed juhtimispõhimõtted, kuid seejuures olema enesekindel. Juht peab teadma, et eeskuju on see, mis aitab meeskonda koos hoida, mitte käsk ja korraldus. Juhendaja peab olema suuteline tunnistama oma teadmatust ning julgema küsimusi esitada. See muudab meeskonna avatuks ning tekitab usaldust meeskonnasiseselt. Juhendaja ülesandeks on meeskonnaliikmete eest hoolitsemine, nende kuulamine ja tunnustamine. (Türk 2001, lk 165) **Juhendajana** lähtusin meeskonna juhtimise põhimõtetest, pidasin olulisemaks noorte motiveerimist, info laia levikut, usaldusväärset suhet kõigi meeskonnaliikmete vahel.

Kõik algas selles, et kolm noort tulid Paide noortekeskusesse soovi ja huviga osaleda noortevahetuses. Kui noortevahetuse läbiviimist noortega põhjalikumalt arutama hakkasin, selgus nende huvi näitlemise vastu. 3-liikmeline aktiivgrupp moodustati 2016. aasta jaanuaris, kui meeskond esimest korda kokku tuli.

Peale projekti taotlusvormi esitamist leiti juurde veel kolm noort, kellel oli huvi näitlemise ning projekti teema vastu. Üks neist kolmest noorest suunati projektist osa võtma Rajaleidja keskuse karjääriinfo spetsialisti soovitusel. Teine noor oli pärit väljaspool Paidet ning kokkupuude noortekeskuse ja noortevahetusega oli tal esmakordne. Kolmas noor osales kooli näiteringis ning tundis ise huvi rahvusvahelise noortevahetuse projekti vastu. Rahvusvahelisest noortevahetusest kuulis ta sõbralt.

Rahvusvahelise noortevahetuse Eesti aktiivgruppi kuulusid kuus Järvamaa noort – kolm poissi ja kolm tüdrukut. Kõik noored olid varasemalt näitlemisega kokku puutunud. Aktiivgrupi ülesandeks oli ette valmistada ja läbi mõelda noortevahetuse programm. Minu ülesandeks juhendajana oli kirjutada projekti taotlusvorm, aidata noortevahetuse programm teostada, vastutada eelarve eest ning leida Paide Avatud Noortekeskuse partnerorganisatsioonide hulgast noortevahetusele partnerid.

2.2. Noortevahetuse teema valiku taustinfo

Euroopas on probleemid terrorismi ja migratsiooniga, mis muudab inimesed ärevaks. Noortel on vähene teadmine erinevatest kultuuridest, mis tekitab segadus ja hirmu. Inimõiguste Instituut on läbi viinud uuringu uus-sisserändajate kohta, mille üheks eesmärgiks oli uurida uus-sisserändajate hinnangut inimõiguste olukorrale Eestis. Selgus, et valdavalt on sisserändajad Eesti eluga rahul, kuigi toovad välja Eesti elanikkonna vähest tolerantsust välismaalaste ja teisest rassist inimeste suhtes. Tuleb välja, et just olmeolukordades esineb välismaalaste halvustamist ja kohatist vägivalda. (Inimõiguste Instituut 2016) Selleks, et noorte seas ebakindlust ja hirmu vähendada on vaja neile tutvustada teisi kultuure ja nende erinevusi. See võimaldab neil olla tolerantsem. Hetkel on maailmas kriitiline aeg, kus Euroopa liikmesriigid tunnevad end ebakindlalt, sellest tingituna valiti rahvusvahelise noortevahetuse „Act, Speak and Repeat“ teemaks tolereerimine.

Noortevahetuse **eesmärgiks** oli õpetada noori teisi kultuure tolereerima. Eesmärgini jõudmiseks kasutati draamaõpetust. Sooviti selgitada, et välismaalasi ei tohi nende erinevuste pärast karta, vaid tuleb õppida nendega koos elama. Projekti alaesmärkideks oli noorte silmaringi laiendamine, eneseväljenduse ja loovuse arendamine ning toetamine, meeskonnatöö oskuse suurendamine ja kultuuridevaheliste erinevuste märkamine.

2.3. Noortevahetuse teema ja programmi väljatöötamine

Ideede genereerimise koosoleku kutsusin kokku 3. veebruaril 2016. Koosolekul osalesid Eesti aktiivgrupi kolm noort, noorsootöötaja ja Paide Avatud Noortekeskuse juhataja. Koosolekut juhtisin mina ning tekkinud ideed fikseeriti paberile. Koosolekul valiti noortevahetuse teema, sõnastati eesmärk, pandi paika sihtgrupp ja valiti potentsiaalsed parterorganisatsioonid. Pärast koosolekut hakkasin kontakti otsima parterorganisatsioonidega, et leida projektile partnerid. Esimesel koosolekul jõuti ideedeni, mida oli soov noortevahetuse käigus rakendada. Tuli idee rahvusvahelistest erinevustest rääkimiseks kasutada muinasjutte.

Järgmise Eesti aktiivgrupi koosoleku kutsusin kokku 1. märtsil 2016. Selle koosoleku eesmärgiks oli paika panna noortevahetuse üldine päevakava ning nädalakava, lisaks töötada välja tegevused, mis noortevahetuse jooksul aset leiavad.

Kõige esimesena loodi päevakava, et tekiks nädala jooksul kindel struktuur. Pandi paika päeva alguse aeg, hommiku-, lõuna- ja õhtusöögi menüüd ja ajad, tegevused, tagasisideandmise ja grupijuhtide koosoleku aeg ja seejärel magamaminekuaeg. Kui päevastruktuur oli paigas, siis alustati nädalaplaani loomisega.

Esmalt sõnastati iga päeva eesmärk, mis oleks kooskõlas noortevahetuse üldise eesmärgiga ning millest lähtuvalt oli võimalik välja töötada tegevused (Vt tabel 1). Noortevahetuse esimene päev oli ettenähtud reisimiseks. Sellele päevale tegevusi ei planeeritud.

Noortevahetuse teise päeva eesmärk oli noorte teavitamine Erasmus+ programmi võimalustest. Lisaks noortevahetusel osalemiseks ühtsete arusaamade tekitamine ja noortevahetuse grupi omavaheline tutvumine ning meeskonna loomine.

Kolmanda päeva eesmärgiks sõnastati kultuuridevaheliste erinevuste kaardistamine ja analüüsimine.

Neljanda päeva eesmärgiks sõnastati meeskonna loomine ja tugevdamine ning noorte eneseväljendusoskuse suurendamine.

Viienda päeva eesmärgiks sõnastati välismaalastele Eesti kultuuri ja looduse tutvustamine, inspiratsiooni kogumine ja silmaringi laiendamine.

Kuuenda päeva eesmärgiks sõnastati kultuuridevahelistest erinevustest põhjalikumalt rääkimine ja analüüsimine. Fookusesse taheti võtta inimeste rollid ühiskonnas, saastunud elukeskkond, iluideaolid ja vägivald. Lisaks rääkida kultuuridevahelise erinevuste tekkepõhjustest.

Seitsmenda ja kaheksanda päeva eesmärk oli eelnevalt räägitud kultuuridevaheliste erinevuste mõtestamine ja isiklikule tasandile toomine. Paralleelide leidmine erinevate rahvuste kultuuripärandi ja tänapäeva vahel.

Üheksas päev oli ettenähtud reispäevana ning sellel päeval tegevusi ei toimunud.

Seejärel töötati välja **põhitegevused**, mis aitaksid päevade eesmärke täita:

LINNAMÄNG - Linnamängu eesmärgiks oli tutvustada õpirändes osalevatele noortele Paide linna. Mäng oli orienteerumismängu põhine, mille raames pidid osalejad läbi käima Paide linnale tähtsad kohad. Orienteerumises osalesid segagrupid, et noored õpiksid üksteist paremini tundma ja puutuksid kokku kultuuridevaheliste erinevustega. Linnamäng leidis aset esimesel õpirände päeval, et minimaliseerida võõrastustunnet. See tagas kultuuridevaheliste erinevuste märkamise ja meeskonnatöö oskuse tõusu.

KULTUURIÕHTUD - Kultuuriõhtute eesmärgiks oli tutvustada osalejatele riiki ja kultuuri. Igal riigil oli oma kultuuriõhtu, mille raames tutvustati oma riigile tähtsaid aspekte ja tegevus. Kultuuriõhtu sisu valmistas iga riik ette kodumaal. See aitas kaasa eneseväljenduse arendamisele, kultuuridevaheliste erinevuste märkamisele ja silmaringi laiendamisele.

TÖÖTUBA "MEESKONNAMÄNGUD" - Töötoa eesmärgiks oli lõhkuda barjääre, mis võivad noortel segada eneseväljendust. Töötoa käigus loodi usaldusväärne ning mõistev õhkkond, milles oli hea ja turvaline töötada. Töötuba läbi viies kasutati draamatehnikaid (improvisatsioonimängud, rollimängud, fantaseerimine, miimika), et noori ette valmistada lugude jutustamiseks.

ETTEASTE "MEIE RIIGI MUINASJUTT" - Kõik riigid olid kodumaal valinud muinasjutu, mille üheskoos grupiga läbi töötasid. Lugude etteaste võis olla erinevates vormides (mäng, draama). Kõik riigid pidid oma muinasjutu esitama inglise keeles, et osalejad saaksid loo sisust aru. See arendas eneseväljendusoskust, kultuuridevaheliste erinevuste märkamist.

GRUPITÖÖ "LOOD PILDIS" - Grupitöö käigus jagati noored rahvusvahelisteks gruppideks. Grupitööna pidid noored kõigi nelja riigi muinasjutte kujutama pildis. Pildid tehti Paide linnas ning hiljem said nad vajadusel pilte töödelda. Pildid pidid iga riigi muinasjutu põhiideed edasi

kandma. Selle tegevusega täideti meeskonnatöö oskuse suurendamise, kultuuridevaheliste erinevuste märkamise ja silmaringi laiendamise eesmärgi.

GRUPITÖÖ "MINU RAAMAT" - Iga riik sai projekti lõpuks endale raamatu, mille grupitöö käigus valmistasid. Noored lisasid raamtusse pildid, mille eelnevalt koos tegid. Kokku tuli neli erinevat raamatut. Sellega arendati meeskonnatöö oskust ja silmaringi laienemist.

TÖÖTUBA "ELAS KORD..." - Töötoa eesmärgiks oli panna noored mõtlema, kuidas lugusid loovalt lahendada. Noored töötasid gruppides ja igale grupile anti uue muinasjutu algus (tegelased, mis on juhtunud). Noorte ülesandeks oli gruppides välja mõelda, kuidas lugu loovalt lahendada.

VÄLJASÕIT "INSPIREERIV VILJANDI" – Viljandis mängiti segagruppides vahetusmängu, kus iga grupp sai endale pliiatsi, mida tuli hakata tänava peal inimestega asjade/esemete vastu vahetama. Läbi mängu oli võimalik kokku puutuda erinevate Eesti inimestega. Eesmärgiks oli noorte silmaringi laiendamine ja meeskonnatöö oskuse suurendamine.

ARUTELU „RAKETT“ – Arutelu käigus räägiti inimeste erinevatest rollidest ühiskonnas. Mängiti läbi olukord, kus maailm hakkab lõppema ning raketiga on võimalik päästa viis inimest. Valikus oli 13 erineva rolliga inimest, kelle seast pidi välja valima viis. Tegevuse eesmärgiks oli inimeste rollidest rääkimine ja nende analüüsimine.

ARUTELU „ÜHISKOND“ – Maha laotati erinevate probleemsituatsioonide ja emotsioonidega pildid. Tuli valida enda riigile kõige kõnetavama probleemiga pilt. Lähtuvalt piltidest kasutati draamatehnikaid arutamaks probleemide üle, mis pildid endaga kandsid. Hiljem lahendati probleemsituatsioone läbi draamatehnikate.

ARUTELU "LOO MORAAL" – Arutelu eesmärk oli analüüsida, mis teemadel kodumaalt kaasavõetud muinasjutud räägivad. Arutelu andis võimaluse rääkida, kus lood pärit on, millised võivad olla põhjused lugude tekkimiseks. Arutelude käigus kasutati erinevaid draamatehnikaid, et oleks kergem analüüsida. See andis võimaluse rääkida tavade, kultuuri ja uskumuste teemadel. Samaaegselt visualiseeriti (Vt. lisa 2) kogu arutelu paberile, et hiljem oleks võimalik seda spikrina kasutada. Eesmärgiks oli eneseväljenduse arendamine.

GRUPITÖÖ "TÄNAPÄEVA MUINASLUGU" - Iga grupp valis ühe riigi muinasjutu ning pidi selle tänapäevastama. Loo moraal jäi samaks, kuid nii karakterid kui roll muutus. Noored võisid muinasjuttu esitada ükskõik millises vormis. Eesmärgiks oli paralleelide leidmine muinasjutu ja

tänapäeva vahel. Tähtis oli, et noored töotaksid muinasjuttudega ning leiaksid sildasid tänapäevaga.

LÕPUPIDU - Moodustati rahvusvahelised grupid, kes sündmuse ette valmistasid.

Tabel 1. Noortevahetuse eesmärgid ja tegevused/meetodid

Päev	Eesmärk meeskonnast lähtuvalt	Valitud meetod/tegevus
23. august	<ul style="list-style-type: none"> - Noorte teavitamine Erasmus+ programmi võimalustest. - Noortevahetusel osalemiseks ühtsete arusaamade tekitamine ja noortevahetuse grupi omavaheline tutvumine ning meeskonna loomine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Viktoriin Erasmus+ programmist lähtuvalt - Grupitöö „Linnamäng“ - Nime-, tutvumis- ja meeskonnamängud.
24. august	<ul style="list-style-type: none"> - Kultuuridevaheliste erinevuste kaardistamine ja analüüsimine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Etteaste „Meie riigi muinasjutt“ - Grupitöö „Lood pildis“ - Grupitöö „Minu raamat“
25. august	<ul style="list-style-type: none"> - Meeskonna loomine ja tugevdamine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Töötuba „Elas kord...“ - Töötuba „Meeskonnamängud“
26. august	<ul style="list-style-type: none"> - Eesti kultuuri ja looduse tutvustamine, inspiratsiooni kogumine ja silmaringi laiendamine. 	Väljasõit Viljandisse
27. august	<ul style="list-style-type: none"> - Kultuuridevahelistest erinevustest põhjalikumalt rääkimine ja analüüsimine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Arutelu „Rakett“ - Arutelu „Ühiskond“
28. august	<ul style="list-style-type: none"> - Kultuuridevaheliste erinevuste mõtestamine ja isiklikule tasandile toomine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Arutelu „Loo moraal“ - Grupitöö „Tänapäeva muinasjutt“
29. august	<ul style="list-style-type: none"> - Kultuuridevaheliste erinevuste mõtestamine ja isiklikule tasandile toomine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Grupitöö „Tänapäeva muinasjutt“

Põhitegevuste nädalakavasse paigutamisel lähtuti grupiprotsessidest (Vt. peatükk 1.1.). Koosolekult saadud tulemuste põhjal ma panin kokku rahvusvahelise noortevahetuse rahatuse taotlus.

2.4. Projekti taotlusvormi täitmine

Esmalt võeti ühendust partnerorganisatsioonidega ning tutvustati rahvusvahelise noortevahetuse ideed, teemat ja eesmärki. Seejärel oodati partnerite kinnitust soovist noortevahetuse projektis osaleda. Pärast saadud kinnitust tuli saata partnerorganisatsioonidele vastavad mandaadid, mis kinnitavad allkirjaga nende osalust noortevahetusel „Act, Speak and Repeat“.

Enne projekti taotlusvormi kirjutamist leidsin partnerorganisatsioonid, kellega koostöös projekt läbi viia. Partnerorganisatsioonid leiti Paide Avatud Noortekeskuse koostööpartnerite seast. Nendeks olid Sloveenia noortekeskus Zagorje, Prantsusmaa noortekeskus Center des Sureaux ning Itaalia noortekeskus Aeper.

Zagorje noortekeskus Sloveenias on avalik institutsioon, mis kekskendub noorte vaba ja koolivälise aja sisustamisele. Keskuse põhilised tegevussuunad on mitteformaalne õpe, vabatahtlik töö ja rahvusvahelised projektid. Teine partnerorganisatsioon oli Center des Sureaux noortekeskus Prantsusmaal, mille peamiseks suunaks on mitteformaalse õppe rakendamine ning noortele kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil tegevuste pakkumine. Kolmas partnerorganisatsioon oli Aeper Itaalias, mis tegeleb noorsoopoliitika, noorte vaimse tervise, alaealiste kaitse ja laste neuropsühhiaatriaga. Kõigi projekti partnerorganisatsioonide sihtgrupiks igapäevatoos on noored.

Kui partnerorganisatsioonid kinnitasid oma osalemise noortevahetuse projektis, pidid nad leidma projektile grupijuhi, kes koos kuue noorega projektis osaleks.

Järgnevalt tuli hakata täitma projekti rahastuse taotlusvormi. Projekti taotlusvorm on leitav SA Archimedese noorteagentuuri koduleheküljelt (SA Archimedese noorteagentuur) ning samal leheküljel on ka õpetus taotluse täitmise kohta. Taotluse täitmine oli aeganõudev, kuid andis selge arusaamise, kuidas projekt läbi viia ja milliseid ettevalmistusi teha.

Projekti taotlusvormis tuli kirjeldada projekt, anda ülevaade osalejate profiilist, esitada pädevused, mida noortevahetuse käigus arendatakse või omandatakse. Seletada noortevahetuse

praktiline korraldus, projekti juhtimine ja osalejate ettevalmistus. Lahti tuli kirjutada põhitegevused ja tulemuste levitamise viisid. Lisaks tuli prognoosida projekti mõju ning leida viis, kuidas mõju hinnata.

Projekti taotlusvormile tuli lisada partnerorganisatsioonide mandaadid tõendamaks nende osalust noortevahetusel „Act, Speak and Repeat“. Lisana tuli esitada kõigi läbiviidud tegevuste tegevuskavad ehk noortevahetuse ja eelkohtumise tegevuskavad.

Noortevahetuse „Act, Speak and Repeat“ projekti taotlusvormi esitasin eeltähtajaks SA Archimedese noorteagentuurile, et saada enne projekti taotlusvormi esitamise tähtaega tagasisidet. Saadud tagasisides toodi välja, et rohkem tuleb tähelepanu pöörata, kuidas partnerorganisatsioonide noored saaksid noortevahetuse programmis kaasa rääkida ja kuidas saada noortevahetuse käigus tagasisidet nii, et kõik noored saaksid oma arvamust avaldada.

Tänu eeltähtajaks saadud tagasisidele oli võimalus projekti taotlusvormi täiendada ja esitatud küsimused läbi mõelda ning lahendused leida.

Erasmus+ on programmi hindamiseks kasutusele võtnud 8 elukestva õppe pädevust, millest lähtuvalt sõnastati rahvusvahelisele noortevahetusele 11 **pädevust**, mida noored noortevahetuse käigus pidid omandama või arendama. Nendeks teadmisteks ja oskusteks olid kultuuridevaheline kommunikatsioon, suhtlus võõrkeeles, empaatiavõime, kultuuriteadlikkus, emakeele oskus, sotsiaalsed oskused, õppimisoskus, eneseväljendusoskus, ettevõtlikkus, loovus ja eneseteostus ja reflekteerimisoskus. Põhirõhk oli kultuuridevahelisel kommunikatsioonil, suhtlusel võõrkeeles ja empaatiavõime arendamisel. Elukestva õppe pädevustest on noortevahetusele sõnastatud pädevused seotud suhtlusega emakeeles; suhtlusega võõrkeeles; õppimisoskusega; isikliku, kultuuridevahelise, sotsiaalse ja kodanikupädevusega, algatusvõime ja ettevõtlikkusega, kultuuriteadlikkuse ja kultuurilise eneseväljendusega.

Projekti taotlusvormi pandi kirja eeldatavad **tulemused**, mida pärast projekti lõppu sooviti saavutada. Projekti tulemusena noored:

- on tolerantsemad ja tunnustavad rohkem erinevaid kultuure;
- väärtustavad mitmekesisust ja tajuvad, et eri rahvusest inimesed on erinevad;
- tunnevad end rohkem Euroopa osana ning on julgemad oma mõtteid ja arvamusi välja ütlema;
- on teadlikumad noortevahetusel osalenud riikide (Eesti, Sloveenia, Itaalia, Prantsusmaa) traditsioonidest, kommetest, tavadest ehk on märganud kultuuridevahelisi erinevusi;

- peavad tähtsamaks oma juuri ning päritolu, kuid seejuures on tolerantsemad teiste rahvuste suhtes;
- on teadlikumad erinevatest elukeskkondadest, ilmastikuoludest, inimtüüpidest;
- on kuulnud rohkem keeli ning kokku puutunud erinevatest rahvustest inimestega;
- on julgemad oma seisukohti välja ütleva ning neid kaitsma;
- on suurendanud eneseteostusvajadust, mis tuleneb edukatest kogemustest noortevahetuse käigus.
- oskavad paremini reflekteerida ning analüüsida nii enda kui teiste inimeste käitumist.

Projekt toob endaga kaasa kultuurilisi iseärasusi, mis toob Paide Avatud Noortekeskuse töösse uusi mõtteid ja ideid, kuidas noorsootööd jätkata ja mitmekülgsemaks muuta. Lisaks näevad noortekeskuses avatud poolel viibivad noored, et neil on võimalus osaleda rahvusvahelistes projektides ja see tekitab huvi nii rahvusvahelise kui ka kodumaise noortekeskuse töö vastu.

Pärast projekti lõppu on grupijuhtidel uued tuttavad uutest riikidest, kellega on võimalus koostööd arendada.

Pärast projekti taotlusvormi esitamist tuli oodata vastust, kas noortevahetuse saab läbi viia või mitte. Pärast positiivse vastuse laekumist allkirjastati projekti täitmise osas leping SA Archimedese noorteagentuuriga.

2.5. Eelkohtumine partnerorganisatsioonidega

Pärast projekti taotlusvormi positiivset vastust ja enne noortevahetust kutsusin kokku Skype vahendusel eelkohtumise grupijuhtidega. Eelkohtumisel tutvusid grupijuhid üksteisega, lepidi kokku noortevahetuse reeglites ja kokkulepetes, räägiti noortevahetuse eesmärgist, tutvustati Paide Avatud Noortekeskust, arutleti ning jagati partnerorganisatsioonide vahel ära tegevused ja vastutusalad ning täpsustati, mida tuleb enne noortevahetust noortega rääkida ning ette valmistada. Eelkohtumisel täpsustati töötubade ja tegevuste sisud, et need oleksid kõigile grupijuhtidele üheselt mõistetavad. Eelkohtumise eesmärgiks oli grupijuhtidega informatsiooni jagamine, et nad oleksid noortevahetuse programmist teadlikud ja saaksid informatsiooni noortele edastada. See vähendab probleemide teket ning arusaamatusi.

Pärast eelkohtumist jagasin projekti parteritele informatsioonipaki, mis sisaldas noortevahetuse kirjeldust, reegleid, aega ja kohta, kaasavõtmiseks vajalikke esemeid ja informatsiooni vajaliku ettevalmistuse kohta. Lisaks lõin Facebooki noortevahetuse grupi, kuhu lisati kõik grupijuhid ning noored. Facebooki kaudu oli võimalus informatsiooni kõige kiiremini jagada.

Grupijuhid löid kodumaal 6-liikmelised aktiivgrupid. Eelisjärjekorras kaasati noortevahetusse vähemate võimalustega noori. Seejärel tutvustati aktiivgrupi noortele projekti eesmärgid ja tehti ettevalmistused noortevahetusel osalemiseks. Kõik projektis osalevad riigid valisid enne noortevahetuse algust välja ühe muinasjutu, mis oli nende riigile iseloomulik. Noortevahetuse raames pidid aktiivgrupid olema valmis väljavalitud muinasjuttu esitama inglise keeles vabalt valitud vormis.

Muinasjuttude valimine enne noortevahetust andis grupijuhile võimaluse häälestada aktiivgrupp noortevahetuse protsessi. Lisaks valmistasid projektis osalevad riigid eelnevalt ette kultuuriõhtu, mille raames tutvustavad oma keelt, lippu, sööki ja teisi kultuuriga seotud aspekte.

Noortevahetuse programmi tegevused (Vt. lisa 1) jaotati riikide vahel ära, iga riik vastutas erineva töötoa/tegevuse ees. Selle jaoks lõin *google docs* faili, mida kõik grupijuhid koos noortega jooksvalt täiendada said.

Pärast eelkohtumist toimus põhiline suhtlus grupijuhtidega Interneti ja telefoni vahendusel. Erinevate maade grupijuhid ja noored kohtusid esmakordselt noortevahetusel Paides.

Noorte ja grupijuhtide transporti parterorganisatsioonist vastuvõtvasse organisatsiooni korraldasid grupijuhid. Selleks osteti grupijuhtide poolt lennupiletid ning organiseeriti transport kohalikku lennujaama. Transport Tallinna lennujaamas Paidesse organiseeriti Eesti grupijuhi ehk minu poolt.

2.6. Eeltegevused noortevahetuseks

Enne noortevahetust Paides tuli Eesti aktiivgrupil organiseerida noortevahetuse majutus, teha kokkulepped söögikohtadega ning valmistada ette noortevahetuse programm. Tegevuste ettevalmistamisel tehti tihedalt koostööd partnerorganisatsioonide grupijuhtidega.

Noortevahetuse käigus ööbimine planeeriti Paide Avatud Noortekeskuses, kus olid tagatud kõik tingimused majutamiseks. See tähendas, et noortevahetusel osalejad ei pidanud kaasa võtma magamiskotte ega madratseid, need olid kohapeal olemas. Hommiku- ja lõunasöögid kavandati enamjaolt noortekeskusega samas majas asuvas söögikohas. Õhtusööke plaaniti süüa erinevates Paide linna söögikohtades. Noortevahetuse ajaks planeeritud väljasõidu jaoks Viljandisse broneeriti lõunasöök kohalikus toitlustusasutuses.

Eesti aktiivgrupil tuli ette valmistada tegevused, mis nädalakavas nende vastutada olid – Eesti kultuuriõhtu, Paide linnamäng, muinasjutu etteaste, grupidöö „Lood pildis“ ja „Minu raamat“ ning väljasõit Viljandisse. Minu ülesandeks oli vastutada projekti eelarve täitmise eest, Erasmus+ programmi tutvustuse ning arutelude „Loo moraal“ ja „Ühiskond“ eest.

Ettevalmistusi alustati muinasjutu etteastega, milleks valiti „Leiutajateküla Lotte“. Muinasjutt seati lavale nii, et publik liikus koos etendusega mööda Paide Avatud Noortekeskuse ruume. Erinevad stseenid olid erinevates keskkondades. Noored valisid loo, ning mina lavastasin muinasjutu ning valisin välja kostüümid.

Grupitööde „Lood pildis“ ja „Minu raamat“ ettevalmistuseks tuli välja otsida erinevat värvi pabereid, pliiatseid ja piisav kogus kääre. Viljandisse sõiduks tellisin bussi ning valmistasin ette vahetusmängu, mille jaoks tuli nelja grupi jaoks välja valida üks ese.

Kõige enam nõudis ettevalmistust Paide linnamäng ja Eesti kultuuriõhtu. Eesti kultuuriõhtu valmistati Eesti aktiivgrupi poolt ette enne noortevahetust. Koostati nimekiri toitudest, mida teistele pakkuda. Harjutati rahvatantsu, millega Eesti kultuuriõhtul esineda ning otsiti Internetist välja Eestit tutvustavad videod ja laulud. Paide linnamängu valmistasin ette mina koos Paide Avatud Noortekeskuse vabatahtlikuga. Seda põhjusel, et Eesti aktiivgrupp saaks ise linnamängust osa võtta.

Mina valmistasin ette Erasmus+ programmi tutvustuseks viktoriini. Valmistasin ette arutelud „Loo moraal“ ja „Ühiskond“. Arutelu „Ühiskond“ jaoks otsisin välja pildid, mis viitaksid päeva eesmärgis püstitatud teemadele ning sõnastasin inglise keeles laused, mida noored pidid stoppkaadris etendama. Arutelu „Loo moraal“ jaoks otsisin neiu, kes kogu aruteluprotsessi visualiseeriks.

Noortevahetuse ajaks olid rahvusvahelise aktiivgruppide liikmed omavahel tuttavad, olin loonud Facebooki grupi, kus toimus peamine suhtlus. Koos tehti ettevalmistusi noortevahetuseks Paides.

2.7. Noortevahetus „Act, Speak and Repeat“ Paides

Noortevahetusel osales 23 noort ning neli grupijuhti. Lisaks üks vabatahtlik noor, kes Paide Avatud Noortekeskuses aitas projekti tegevuste läbiviimisele kaasa.

Esimesel noortevahetuse päeval lendasid sloveenlased, prantslased ja itaallased Eestisse ning tulid Paide Avatud Noortekeskusesse, kus neid ootas Paide aktiivgrupp. Esimene päev oli ette nähtud saabumiseks ja sisse elamiseks.

Lähtuvalt iga päeva eesmärgist viidi läbi tegevused (Vt. tabel 1.). Rahvusvahelise noortevahetuse grupp läbis noortevahetuse jooksul kõik neli meeskonna arengufaasi (Vt. peatükk 1.1.) ning enne noortevahetuse lõppu jõudis meeskond sooritusfaasini.

Noortevahetusel toimus Erasmus+ programmi tutvustus, kokkulepetest ja reeglitest ning hirmudest ja ootustest rääkimine, mis aitas tekitada turvatunde. Programmi üldine tutvustus aitas noortel mõista ka teisi rahvusvahelise noorsootöö võimalusi ning teiste hirmudest kuulmine vähendas kartus noortevahetuse suhtes.

Noortevahetuse esimestel päevadel mängiti nime-, tutvumis- ja meeskonnamänge, et meeskond ühtseks siduda. Paide linnamängu käigus õppisid noored üksteist paremini tundma ning oli võimalus sotsialiseerumiseks. Linnamäng oleks võinud olla lühem, kuid tegevus täitis oma eesmärgi ning pärast mängu tundsid noored üksteist ja Paide linna paremini. Noortevahetuse esimesed kolm päeva kuulusid meeskonna **loomisfaasile**. Selle aja vältel õppisid noored teineteist tundma ning harjusid noortevahetuse majutuse ning toitlustusega. Tekkis harjumus ümbritsevate inimeste ja keskkonnaga. Kolmandaks päevaks tundsid noored end meeskonnas mugavalt ning tänu sellele oli hea etendada kodumaalt kaasa võetud muinasjutte. Seejärel tehti lähtuvalt muinasjuttudest lavastatud pildid, millest hiljem moodustati neli erinevat raamatut. Üheskoos piltide tegemine ning nende raamatusse sobitamine andis noortele võimaluse üksteisega rääkida ja arutleda, mis omakorda lähendas noori.

Alates neljandast päevast viidi läbi meeskonnamänge, mis lähtusid draamaõpetusest. Meeskonnamängude eesmärgiks oli noortevahetuse grupis ühtsustunde tekitamine. Meeskonna mängud lähtusid draamaõpetusest, mis pidi rahvusvahelist gruppi ette valmistama grupitööks „Elas kord...“. Grupitöö käigus lavastati etüüdid, mille ettevalmistamisel kasutati kostümeerimist ja koos joonistamise meetodeid. Pärast etüüdide esitust said kõik segagrupid

teistelt noortevahetusel osalejatelt koheselt tagasisidet. Tagasisides toodi põhiliselt välja lavatehnilisi õpetusi, nagu probleeme hääle kasutamisega ning seljaga publiku poole esinemist.

Meeskonnamängudele oleks võinud keskenduda rohkem, see oleks vähendanud konfliktolukordi. Neljanda päeva õhtul tekkinud **esimesed konfliktid**, mis olid tingitud rahvusvahelistest erinevustest. Itaalia kultuuriõhtu käigus tundis üks Itaalia neiu, et Eesti poisid räägivad midagi tema kohta ning ta hakkas nutma. Grupijuhid reageerisid koheselt ning rääkisid oma noortega, kiirelt selgitati välja põhjus. Tuli välja, et Eesti poistele meeldis Itaalia tüdruk ning nad olid temast sosinal rääkinud. Itaalia tüdrukule jäi aga mulje, et poisid räägivad temast halvustavalt. Konflikt oli tingitud erinevatest suhtlemis- ja eneseväljendamisharjumustest. Eestlased on pigem kinnisemad ning ei näita suurelt oma emotsioone välja, millest võivad välismaalased valede järeldused teha.

Seejärel sõitis rahvusvaheline grupp Viljandisse, kus tutvuti linnaga ja mängiti vahetusmängu. Teine pool päevast käidi Hüpassaare rabas, kus tutvuti Eesti loodusega. Väljasõit oli planeeritud väga heale ajale, sest selleks hetkeks olid tekkinud noortevahetuse grupil esimesed konfliktid, ning noored olid tegevustest väsinud. Seega andis väljasõit võimaluse aeg maha võtta. Samal päeval oli Eesti kultuuriõhtu, mille käigus tundsime grupijuhtidena, et itaallased ja prantslased ning eestlased ja sloveenlased hoiavad ühte, mis kisub rahvusvahelise grupi pooleks. Seda grupeerumist oli näha ka väljasõidu ajal, kui bussis laulsid prantslased ja itaallased üksteise rahvuslaule. Samaaegselt ei osanud sloveenlased ja eestlased midagi teha, kuna nemad neid laule ei teadnud. Otsustasime olukorrale reageerida järgmise päeva hommikul.

Kuuenda päeva hommikul tegid grupijuhid tagasiside noortevahetuse kohta, milles kasutati „pizza“ meetodit. Paberile oli joonistatud ring, mis oli jagatud kuueks sektoriks. Sektori keskel oli skaala „suurepärase“ ning ääres „halb“. Noortel oli võimalus anda noortevahetusele tagasisidet erinevates valdkondades (tunded, noortevahetus üldiselt, noortevahetuse plaan, tegevused, meeskond, vaba aeg, toit ja magamine). Tuli välja, et kõige vähem oldi rahul söögiga ning kõige enam rahul tegevustega. Meeskonna puhul oli vastakaid arvamusi, oli noori, kes olid oma täpi asetanud lähemalt „suurepärasele“, kuid oli ka neid, kes olid täpi asetanud lähemale „halvale“. Lähtuvalt meeskonna arengufaasist olid meeskonna sektori tulemused igati oodatavad.

Kui kõik noortevahetusel osalejad olid oma hinnangu erinevatele valdkondadele ära andnud arutati suures ringis tulemuste üle ning kõigil oli võimalus öelda, mis neid häirib või mis on hästi. Pärast tagasisideringi tundsid noored end kergendatult ning oli võimalus edasi liikuda.

Noortevahetuse käigus viidi läbi arutelu „Rakett“, milles tuli 13 erineva rolliga inimese vahelt välja valida viis, keda saab maailma lõpu korral raketiga kaasa võtta. Suurim diskussioon tekkis kahe rolli suhtes - üheks oli vanglas viibinud mees, kes oskas ehitada ning teiseks insener, kellega koos tulid raketti ka naine ja laps. Itaallased ning prantslased tahtsid raketti kaasa võtta inseneri koos perega, kuid eestlased ja sloveenlased endise vangi. Arutelu käigus jõuti järeldusele, et itaallaste ja prantslaste jaoks omab perekond suurt väärtust ning sloveenlaste ja eestlaste ühiskond soosib pigem individualismi. Arutelu osutus emotsionaalseks ning kõik noored mõtlesid kaasa ning avaldasid jõudsalt oma arvamust. Pärast tegevust võis söögilauas ka kuulda noorte edasist arutelu.

Sellele järgnes arutelu „Ühiskond“, mille käigus räägiti vägivalla, narkootikumide, terrorismi, iluideaalide ja elukeskkonna probleemides, mis esinevad noortevahetusel osalevates riikides. Arutelu läbiviimiseks kasutati draamatehnikaid helitaust ja stoppkaadrid. Noortel oli võimalus valida oma riiki kõige kõnetavam teema. Prantslased valisid teemaks terrorismi, kus noored tõid välja, et iga terrorirünnak, mis Prantsusmaal toimub, puudutab neid isiklikult. Sloveenlased valisid teemaks elukeskkonna - nad tõid välja, et nende riigis on loodus väga tähtsal kohal, sest see on nende peamine vaatamisväärsus. Itaallased valisid teemaks narkootikumid, sest nende arvates on Itaalias narkootikumide kättesaadavus kerge. Eestlased valisid teemaks vägivalla, sest noorte arvates on paljud eestlased suuremal või vähemal määral vägivallaga kokkupuutunud. Noored olid aktiivsed erinevatest probleemidest kaasa rääkimisel. Arutati muresid, mis erinevates riikides probleeme põhjustavad ning analüüsiti, miks sellised probleemid võivad olla tekkinud. Draamatehnikate abil prooviti probleemidele lahendusi leida. Arutelu toimus pärast lõunapausi ning noored olid selleks ajaks väsinud. Jõudsim e erinevate teemadeni ning nende tekkepõhjusteni, kuid lahendusi probleemidele leidsime vähem.

Seitsmenda päeva hommikul toimus arutelu „Loo moraal“. Arutelu protsessi käigus tekkinud mõtted visualiseeriti (Vt. lisa 3) seinale, millele oli võimalik järgmise tegevuse käigus toetuda. Muinasjuttudes peegeldusid kultuuridevahelised erinevused ning sarnasused. Kõigi nelja maa muinasjutud sisaldasid õigluse ja ebaõigluse teemat. Arutelu käigus jõuti järelduseni, et ebaõiglus on ühiskonnas probleemiks. Muinasjuttude moraaliid väljendasid nende esitaja riigi tõekspidamisi, traditsioone ja iseloomu. Prantsusmaa lugu viitas tugevalt igavesele tõelisele armastusele. Arutelu käigus tekkis diskussioon igaves e armastuse üle, kus prantslased uskusid selle võimalikkusesse, kuid eestlased, itaallased ja sloveenlased mitte. Sellest arutelust kerkis esile prantslastele omane tunnus uskuda selle võimalikkusesse.

Itaalia lugu põhines mõttel, et inimene peab õppima oma vigadest. Jõuti järelduseni, et tähtsal kohal on inimese isiklik kogemus. Sloveenlaste lugu oli kolmest jõest, kelle vahel oli konkurents. Loo põhimoraaliks oli valikute tegemine ning arutelu käigus jõuti järeldusele, et inimene teeb alati õige valiku, sest ta ei tea valiku langetamise hetkel, et on paremaid võimalusi. Eestlaste lugu põhines aususel ja sellel, et tõde tuleb alati välja. Nii eestlaste kui sloveenlaste lood käsitlesid põhilise teemana ausust.

Projekti taotlusvormi täitmisel puudusid ootused, et kolme muinasjutu moraaliid võivad tugineda sarnastel väärtustel – ausus ja õiglus. Neile väärtustele lisandusid alaväärtused, mis identifitseerisid erinevaid kultuuriruumi. Näiteks oli sloveenlaste lugu loodusest, ka eelnevalt oli noortevahetuse käigus välja tulnud, et loodus on sloveenlaste jaoks tähtis. Itaallaste loo puhul oli tähtis teistesse inimestesse uskumine ja nende abistamine. Lisaks kerkis nende loos esile ka aususe teema. Prantslaste lugu käsitles küll ausust, kuid põhirõhk oli armastusel. See peegeldab hästi Euroopat – Euroopa Liidu riikidel on kindlad väärtused ja põhimõtted, millest lähtutakse, kuid riikide sisene toimimine ning tegutsemine on erinev. Tuli välja, et muinasjuttude alusväärtused olid ühesed, kuid lood olid mõjutatud ettekantava loo riigi traditsioonidest, kommetest ja väärtustest.

Tänapäeva ühiskonnaga paralleele otsides leidsid noored, et aususe ja õigluse teema sarnaneb spordiga. Mitme muinasjutu peategelast võrreldi sportlastega ning nende sooviga oma kehalist vormi paremas valguses näidata kui see tegelikult on. Leiti paralleele, et hetkel on aktuaalne dopingu tarbimine ning selle ümber toimub pidev diskussioon.

Arutelu „Loo moraal“ oli noorte jaoks liiga pikk ning väsitav. Jõudsimme arutelu vältel rääkida väga paljudest erinevates teemadest, noored olid avatud ning avaldasid oma arvamust.

Seitsmenda päeva hommikuks oli meeskond läbinud **normeerimisfaasi**, milleni jõuti tänu kuuenda päeva vabale õhtule ja Paide linna 725. sünnipäevapidustustele. Noortevahetuse grupp külastas Paide 725. sünnipäeva pidustussündmusi. Sündmusel kandsid noored ette oma riigi rahvalaule ning osalesid ühistantsimisel. Nende tegevustega tutvustati vaatajatele Erasmus+ programmi võimalusi. Pidustuste käigus said noored ennast vabalt tunda ning laadal ringi vaadata ja vabal valikul erinevaid tegevusi teha.

Kaasaegset muinasjuttu looma hakates oli meeskond jõudnud **sooritusfaasi**. Lähtuvalt sellest oli gruppide lõpuetteastete ettevalmistusprotsess kergem, kui eelnevalt tehtud tegevused. Noored

olid motiveeritud lõpuetteaste tegemisel, otsiti erinevaid viise, kuidas oma mõtted lavale seada ning milliseid kostüüme ja rekvisiite kasutada.

Seitsmenda päeva pärastlõunal hakati looma uut tänapäevast muinasjuttu, mis lähtus kodumaalt kaasa toodud lugude sisust. Segagruppides valiti välja muinasjuttude moraal, mis lavastati tänapäeva konteksti. Moraalid, mis osutusid väljavalituks olid: ära tee teisele seda, mida sa ei taha, et sulle tehakse; armastus võidab alati; ole sina ise ja ausus on alati sinuga; see mida sa teistele teeb maksab sulle kätte. Sisendiks jagati gruppidele erinevad žanrid (õudus, põnevik, fantaasia ja komöödia), milles tänapäevast lugu väljendada.

Viimasel noortevahetuse päeval tegeleti „Tänapäeva muinasjutu“ ettevalmistusprotsessiga ning õhtul tehti simulatsioon teatrifestivalist, mis kandis nime „Act, Speak and Repeat“. Lähtuvalt ettevalmistatud etteastest tehti festivali jaoks plakat, mida enne esinemist esitleti. Kõiki etteasteid filmiti ning kanti otse üle Youtubes, kus lapsevanematel ning huvilistel oli võimalus lõpuetteasteid vaadata. Teatrifestivali avas noorte õudusetteaste sellest, kuidas teistele halba tehes võid surma saada. Seejärel oli komöödia erineva rahvusvahelise taustaga mehe ja naise suhetest. Teatrifestivali eelviimaseks looks oli fantaasialugu tüdrukust, kes sattus konflikti oma vanematega ning hiljem oma teguviisi kahetses. Festivali lõpetas põnevik pereprobleemidest. Teatrifestivali simulatsiooni- ja ettevalmistusprotsess sujus hästi. Kõik noored teadsid oma rolli grupis ning lähtuvalt sellest tehti ettevalmistusi.

Noortevahetuse õhtutel toimus erinevate maade kultuuriõhtud, mille käigu tutvustati riigi toite, tantse, muusikat, loodust, lippe ning Itaalia õhtul korraldati spagettide söömise võistlus. Kultuuriõhtute käigus oli noortel võimalus vabas õhkkonnas sotsialiseeruda, mis ühendas meeskonda veel enam. Kõigi maade kultuuriõhtud olid erinevalt üles ehitatud. Itaallased korraldasid erinevaid võistlusi, prantslased mängisid traditsioonilisi mänge, eestlased tantsisid ning sloveenlased näitasid video vahendusel oma kodumaad.

Meeskond läbis kõik meeskonna arengufaasid ning noortevahetuse lõpus oli meeskond valmis andma endast maksimumi tegevuste sooritamisel, mis väljendus lõpuetteastetes. Kõik noored panustasid, et lõpuetteaste oleks edukas. Erinevate lugude käigus kasutati nii tantsu kui ka laulu, ning vaeva oli nähtud rekvisiitide ja kostüümidega.

Kaheksanda päeva hommikul toimus noortevahetuse tagasisidestamine, millest täpsem ülevaade peatükis 3.

2.8. Aruandlus ja kokkuvõtted

Rahvusvahelise noortevahetuse aruanne tuli SA Archimedese noorteagentuurile esitada 60 päeva peale projekti lõppu. Aruandes tuli esitada projekti kirjeldus ja kokkuvõte, projekti praktiline korraldus ja selle täitmise vastavus projekti taotlusvormile, tegevuste analüüs. Aruandes tuli anda ülevaade õpitulemustest ja nende mõjust ning projekti mõju levitamisest. Lisaks tuli anda ülevaade võimalikest tulevikuplaanidest ja võimalustest koostöös partnerorganisatsioonidega.

Projekti taotlusvormi pandi kirja 11 pädevust (Vt. peatükk 2.4.), kuid noorte arvates noortevahetuse käigus enim omandatud ja arendatud pädevused olid suhtlus võõrkeeles, eneseväljendusoskus, sotsiaalsed oskused, kultuuriteadlikkus ja kultuuridevaheline kommunikatsioon.

Suhtlus võõrkeeles - projekti peamiseks suhtluskeeleks oli inglise keel, tänu sellele arenes projektis osalejatel see oskus. Noored olid keskkonnas, kus pidid toime tulema inglise keeles.

Eneseväljendusoskus - tänu erinevatele töötubadele ja arutelude said noored juurde julgust oma arvamusi välja öelda ning teha seda konstruktiivselt ja arusaadavalt. See tuli välja arutusel "Loo moraal", kus kõik osalejad said oma mõtteid, tundeid, soove ja tähelepanekuid väljendada. Lisaks arenes noorte eneseväljendusoskus kõigis tagasisideringides ja grupitöös, kus nad pidid end teistele arusaadavaks tegema.

Sotsiaalsed oskused - tänu projektile arenes noorte sooritamisoskus. Seda arendati läbi grupitööde, mille käigus pidid noored tegema etteaste oma mõtetest ja tegevustest. Lisaks õppisid noored, kuidas öelda ning vastu võtta nii komplimente kui ka tagasisidet. Seda läbi tagasisideringide ja grupitööde, kus toimus vahetu tagasiside. Samuti õppisid noored tundma oma rolli rahvusvahelises grupis ja aktiivgrupis. Noored mõtestasid enda jaoks kas nad on pigem liidrid, vaatlejad või tegutsejad. Lisaks õppisid noored läbi arutelude ja grupitööde teises kultuuriruumis suhtlema ning kuulama.

Kultuuriteadlikkus – tänu projektile arenes noorte teadlikkus kultuuridevahelistest erinevustest. Suurenes teadmine (Eesti, Itaalia, Sloveenia, Prantsusmaa) riikide kultuuri, traditsioonide ja tavade kohta. Nendel teemadel vesteldi kultuuriõhtutel ja aruteluringides.

Kultuuridevaheline kommunikatsioon - projekti käigus suhtlesid noored omavahel segagruppides ("Linnamäng", "Lood pildis", "Meeskonnatunnetus", "Minu raamat", "Elas

kord...", "Loo moraal", "Tänapäeva muinaslugu"), see andis võimaluse uute sõprade tekkimiseks. Projekti käigus tekkinud tutvused andsid noortele võimaluse luua omale rahvusvaheline sõpruskond.

Noortevahetus oli protsess, mille käigus töötati grupitöodes ja aruteludes, milles omandati võimalikult palju uusi teadmisi, tegevusi ja meetodeid, mida rakendada viimasel päeval toimunud grupitöös „Tänapäeva muinasjutt“. Grupitöös kasutati muinasjuttudest esile kerkinud moraale, loodi tantse ning lauldi ise kirjutatud laule.

Projektis osalenud noorte ja grupijuhtide tagasisidest antakse ülevaate järgmises peatükis.

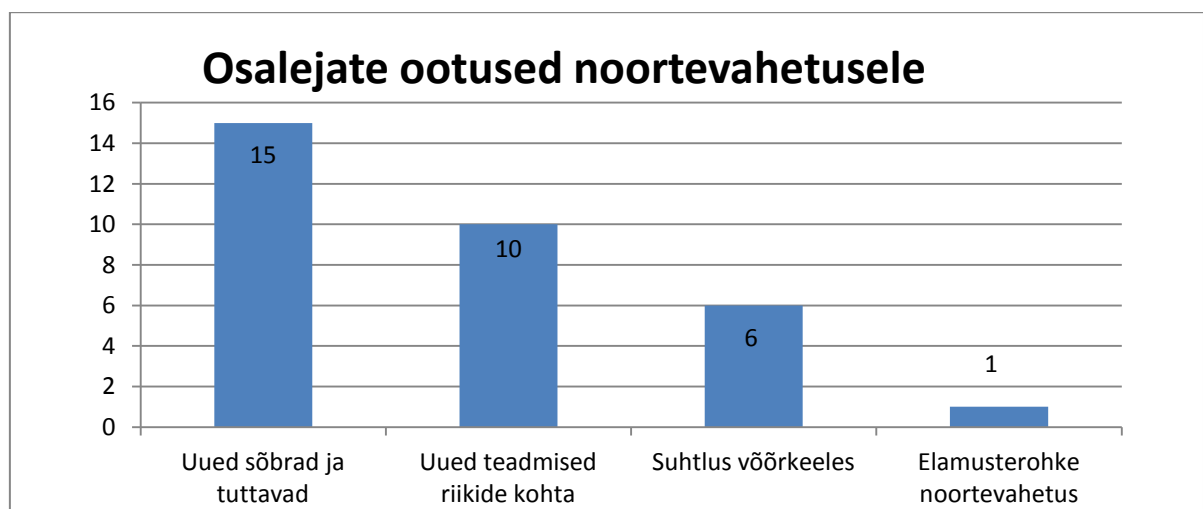
3. TAGASISIDE NOORTEVAHETUSELE

Järgnevas peatükis annan ülevaade rahvusvahelise grupi ja grupijuhtide tagasisidest noortevahetusele ja Eesti meeskonna tagasisidest noortevahetuse planeerimisele.

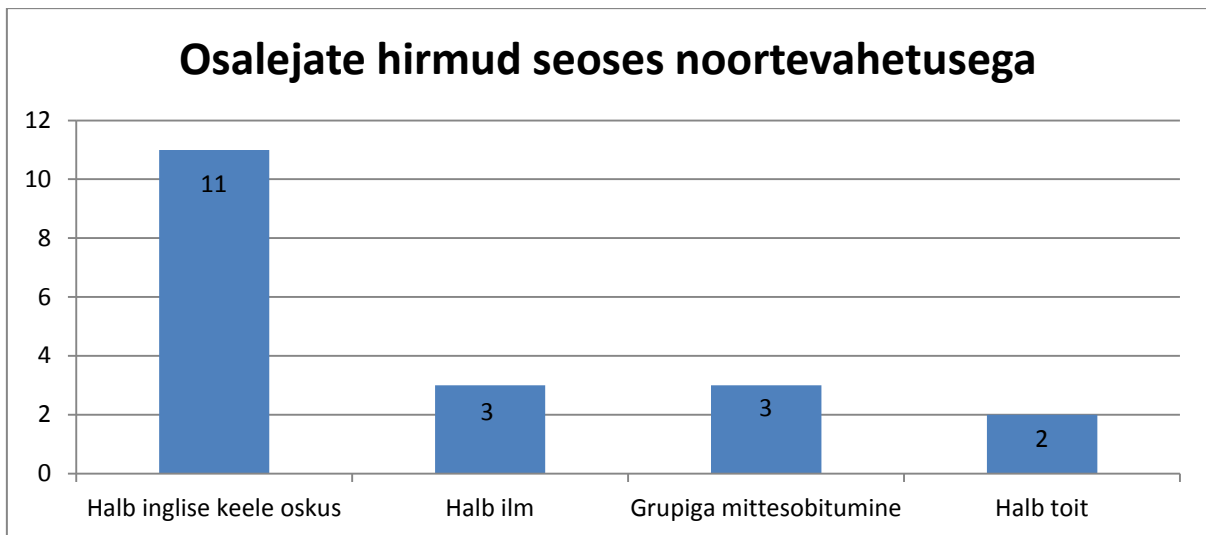
3.1. Noortevahetuse käigus kogutud tagasiside ja selle analüüs

Tagasiside eesmärgiks on anda tegevuse sooritajatele infot, kuidas õppeprotsess edenes ning mida oleks vaja senise tegevuse juures muuta. Tagasiside on samuti õpitulemuste mitteametlik hindamine.

Esimesel noortevahetuse päeval koguti osalejatelt ootusi ja hirme noortevahetusele (Vt. joonis 1, joonis 2). Ootuste ja hirmude fikseerimine esimesel päeval on oluline, see annab noortele teadmise, et ka teistel noortevahetuses osalejatel on sarnased hirmud. Ootustest rääkimine annab ülevaate, mida noortevahetuselt oodatakse. Lähtuvalt sellest oli vajadusel võimalik protsessi muuta.

Joonis 1. Osalejate ootused noortevahetusele

Joonis 2. Osalejate hirmud seoses noortevahetusega

Tagasiside kogumiseks on erinevad meetodid ja viisid. Noortevahetuse käigus toimusid iga päeva lõpus aktiivgruppide tagasisideringid, et tagada noorte ootused noortevahetusele. Tagasiside kogumiseks kasutasid erinevad grupijuhid erinevaid meetodeid. Peale tagasisidestamist grupijuhid kogunesid ning arutasid noortelt saadud info üle. Lähtuvalt saadud infost viidi sisse vajalikud muudatused, et noored ennast noortevahetusel hästi tunneksid. Näiteks töid välismaalased välja, et neile ei meeldi, et eestlased viibivad koguaeg ühes ruumis. Kuna Paide Avatud Noortekeskus on projektis osalenud noorte jaoks kodune keskkond, siis oli neil kerge minna ruumi, kuhu teiste riikide noored ei läinud. Sellest lähtuvalt räägiti Eesti grupiga ning selgitati eestlastele olukorda.

Noortevahetuse viimasel päeval kasutati tagasiside saamiseks skaalameetodit. Põrandale moodustati skaala, mille ühes otsas oli „suurepärane“ ja teises osas „halb“. Seejärel öeldi noortele noortevahetusega seotud teemasid (läbiviidud tegevused, kultuuriõhtud, majutus, toit, magamine, draamaõpetuse kasutamine, projekti eesmärk), millele noored skaalal oma hinnangu andsid. Peale hinnangu andmist kommenteerisid noored oma arvamust.

Noortevahetuse käigus läbiviidud tegevuste osas andsid kõik osalejad positiivse hinnangu. Noored olid rahul tegevustega, kuid toodi välja, et mõned tegevused kestsid liiga pikalt. Noored oleksid soovinud tegevuste vahepeale ergutusharjutusi. Kultuuriõhtute kohta anti vaid positiivset tagasiside. Noortevahetuse toiduga jäid eestlased väga rahule, sloveenlased oleksid soovinud rohkem mitmekesisemat toidulauda ning itaallased ja prantslased ei jäänud toiduga üldse rahule. Nende arvates oli söök koguaeg ühesugune ning mitte kõige maitsev. Noortevahetuse käigus

magamise kohta arvati, et võimalus ennast välja puhata oli kogu noortevahetuse vältel üle keskmise hea. Keegi ei toonud välja, et oleks suuri probleeme tekkinud vähese magamise tõttu.

Projekti eesmärgi suhtes toodi välja, et draamaõpetus oli hea vahend projekti eesmärgi täitmiseks. Tuli välja, et noored on teadlikumad kultuuridevahelistest erinevustest ning Eesti, Sloveenia, Prantsusmaa ja Itaalia traditsioonidest, kommetest ja tavadest. Noored osalesid projekti jooksul mitmetes grupitöödes, mille käigus pidid esinema. Sellest lähtuvalt tõid noored välja, et see andis neile juurde esinemiskogemust ja julgust. Noorte jaoks oli tähtis, et noortevahetuse jooksul praktiseerisid nad inglise keelt ja õppisid sõnu eesti, sloveenia, itaalia ja prantsuse keelest.

Draamavahendite kasutuse suhtes oli vastakaid arvamusi. Eestlased, sloveenlased ja prantslased olid väga rahul muinasjuttude kasutamise meetodiga, ning mõistsid, et muinasjutud oli vahend erinevatest kultuuridest rääkimiseks. Itaalia noored arvasid, et muinasjuttude teema peaks olema mõeldud nooremale sihtgrupile. See arvamus võis tuleneda Itaalia noorte teadmatusest noortevahetuse eesmärgi suhtes, kahjuks polnud Itaalia grupijuht noortele piisavalt informatsiooni edastanud noortevahetuse eesmärgi, meetodite ning tegevuste kohta.

Lisaks täitsid kõik noored tagasisideküsimustiku (Vt. lisa 3), et saada ülevaade noortevahetuse õppeprotsessi edenemise kohta. Küsimustikust selgus, et noored andsid noortevahetusele 5-palli süsteemis hindeks 4. Tagasisideküsimustikust selgus, et noored mõistsid kultuuridevahelisi erinevusi. Noored tõid välja, et erinevuste aktsepteerimine on raske, kuid nad tajuvad aktsepteerimise vajalikkust.

Küsimustikus tõid üheksa noort tõi välja, et kõige raskem oli inglise keeles suhelda ning ennast teistele arusaadavaks teha. Neli noort tõi välja, et kõige raskem oli noortevahetuse lõpus Eestist lahkuda. Üks noor tõi välja, et tema jaoks oli kõige raskem teiste ees esineda ja rääkida. Kolm noort tõi välja, et nende jaoks oli kõige raskem noortevahetuse alguses alustada suhtlust võõraste inimestega. Peale projekti lõppu tekkis noortel aga rahvusvaheline kogukond, kellega suheldakse läbi sotsiaalmeedia veel ka täna.

3.2. Korraldusmeeskonna tagasiside peale noortevahetuse lõppu

Tagasisidekohtumine korraldusmeeskonnaga toimus 15. septembril 2016 Paide Avatud Noortekeskuses. Selleks ajaks oli noortevahetusest kaks nädalat möödas ja noortel oli olnud aega, et noortevahetust analüüsida. Kohtumisel räägiti noortevahetuse lõpus saadud tagasisidest ning noortevahetuse ettevalmistusprotsessist.

Tagasiside koosolekul jõuti järeldusele, et noortevahetuse eesmärk täideti. Noored olid noortevahetuse suhtes positiivselt meelestatud. Nende arvates arenes pädevustest kõige enam võõrkeele oskus, eneseväljendusoskus, meeskonnatöö oskus, kultuuridevaheline kommunikatsioon ja kultuuriteadlikkus. Kaudselt arenes reflekteerimisoskus, loovus ja eneseteostus, ettevõtlikkus, suhtlus emakeeles, sotsiaalsed oskused, empaatiavõime ja õppimisoskus.

Eesti aktiivgrupp tegi noortevahetuse järeltegevusena videoklipi, mille käigus analüüsisid noortevahetusel kogetut. Videoklipi idee sündis tagasisidekohtumisel, kui arutluse all olid pädevused, mida noortevahetuse jooksul omandati või arendati. Tänu videoklipile, mis sotsiaalmeedias ringlema hakkas, levitati noortevahetuse tulemusi kõige produktiivsemalt. Videoklipis oli noorte poolt välja toodud nende jaoks tähtsaimad omandatud pädevused ning seda läbi huumori võtme.

Noortevahetuse tulemuste levitamiseks jagati Paide Avatud Noortekeskuse ja Paide Linna sotsiaalmeedia lehekülgedel noortevahetuse käigus toimunud teatrifestivali „Act, Speak and Repeat“ otseülekande linki.

Ettevalmistusprotsessi osas tõid noored välja, et meeskond toimis hästi ning koostöö oli sujuv. Noortevahetuse käigus tehtud tegevused said ettevalmistatud ning läbiviidud ning probleeme ei esinenud. Järgmisel korral tuleks arvesse võtta noorte keskendumisvõimet ning lähtuvalt sellest teha tegevuste vahele rohkem pause. See aitab noorte tähelepanu koondada ja efektiivsemalt töötada.

Noored olid tagasisidekohtumisel motiveeritud ja teotahelised. Tänu noortevahetuselt saadud positiivsele kogemusele soovivad noored veel noortevahetuse protsessis osaleda.

4. ENESEREFLEKTSIOON

Projektiga tegeledes puutusin esmakordselt kokku rahvusvahelise noorsootöö võimaluste ja noortevahetusega. Varasemalt olen organiseerinud erinevaid sündmusi ning töötan Paide Avatud Noortekeskuses noorsootöötajana ja SA Tallinna Õpilasmalevas rühmajuhina. Eelnevad kogemused võimaldasid projekti edukalt läbi viia.

Arvan, et noortevahetuse projekti juhtimisel ja läbiviimisel peab noorsootöötaja olema omal alal pädev. Selleks, et inimesel oleks võimalik teha noorsootööd head tasemel, peavad tal eelnevalt olema teatud isiksuseomadused, mis seda kutsumust toetaksid. Noorsootöötaja kutse-eetika on välja toodud põhilised isikuomadused, milleks on ausus, õiglus ja võrdsus (Kutse-Eetika Noorsootöös 2012). Noorsootöötaja spetsiifilised isiksuseomadused avalduvad läbi kutseettevalmistuse, loomupäraste eelduste ja praktika.

Mina kui noorsootöötaja pean olema aus iseenda ja teiste inimeste suhtes. Pean silmas nii noori kui koostööpartnereid. Minu kui meeskonnajuhi eesmärgiks on tegutseda läbipaistvalt ja põhjendatult. Mina kui meeskonnajuht tegutsesin oma töös õiglaselt, vastutades oma sõnade eest. Ma kohtlesin kõiki noortevahetuse osalejaid võrdsetel alustel, individuaalsust austades, võimete arengut ja noore iseseisvaid otsuseid ja valikuid toetades. Need on isiksuseomadused, millest noortega töötavatel inimestel tuleb juhinduda, et kanda edasi humanistlikke väärtusi. Olen veendunud, et noorsootöö eeldab väga head inimeste tundmist ja inimestevaheliste suhete taju. See on pädeva noorsootöötaja üheks keerukamaks ülesandeks. See nõuab pidevat eneseanalüüsi ning tagasisidestamist oma käitumisele, et mõista isiksuseomadusi. Usun, et sain meeskonna juhtimisega hästi hakkama ning noored tundsid ennast protsessi käigus turvaliselt. Arvan, et suhtusin kõigisse noortesse võrdselt ning ausalt, toetades nende otsuseid ja valikuid.

Noortevahetust vedav projektijuht peab olema suuteline meeskonna koos toimima panema. Protsessi juures peab juht olema suuteline ennast vaos hoidma ning usaldama oma meeskonda. „Liidrid jagavad meeskonnaliikmetega mõjuvõimu ja vastutust, mis eeldab usku oma kaaslaste otsuste õigsusse isegi siis kui need otsused erinevad liidri arvamusest.“ (Türk, 2001, lk 165). Mina kui meeskonnajuht pean olema suuteline hindama meeskonnaliikmete otsuseid ning andma neile otsustele professionaalset tagasisidet, ilma oma arvamust pealesurumata. Meeskonnajuhi

valmidus kompromissideks tagab meeskonna parema toimimise ja arengu. Noortevahetuse jooksul said noored langetada ise otsuseid ja vastavalt need realiseerida. Olin alati otsustusprotsessi juures, kuid ei avaldanud enda arvamust enne, kui noored vajasid abi.

Tundsin, et muutusin projekti jooksul enesekindlamaks ja –teadlikumaks. Mul oli võimalus ennast proovile panna. Projekt andis võimaluse meeskonnajuhtimiseks, noortevahetusega tutvumiseks, projekti taotlusvormi kirjutamiseks, läbirääkimisteks ja organiseerimiseks. Puutusin projekti käigus kokku erinevate tööülesannetega, millega eelnevalt pole pidanud tegelema. Pidin projekti partneritega suhtlema inglise keeles, mis tähendas, et pidin arenema, et töö oleks võimalikult kiire ja efektiivne. Noortejuhina tundsin vastutust noortevahetuse õnnestumise ees, et noored tunneksid ennast ettevalmistusprotsessis turvaliselt.

Noortevahetus saab toimuda ainult tugeva koostöö olemasolul. Üksi ei tee projektijuht mitte midagi, noortevahetus saab õnnestuda vaid siis, kui selle taga on aktiivsed noored ja motiveeritud ja avatud grupijuhid.

Eestis toimunud noortevahetuse ajal tundsin suurt vastutust. Valmistasin projekti koos noortega ette ja soovisin, et see õnnestuks. Noored olid kogu projekti vältel üksteisele ja mulle suureks toeks ning tänu sellele saime lähedasteks.

Noortevahetusel olin päris mitmes rollis korraga, mis oli väsitav ning energiat nõudev. Olin vastuvõtva organisatsiooni esindaja ja samaaegselt Eesti aktiivgrupi juht. Suuremalt jaolt pöörduti kõigi küsimustega minu poole ning mina sain küsimused edasi suunata õigetele inimestele. Sellele vaatamata oli noortevahetuse protsess minu jaoks nauditav.

Kokkuvõttes võin öelda, et projekti läbi viies sain uusi teadmisi ja kogemusi. Õppisin paremini meeskonda juhtima, koostööd tegema, organiseerima, eesmärged püstitama, planeerima ning erinevaid olukordi lahendama. Sain juurde enesekindlust ja jõudsin arusaamani, et mulle meeldib mu töö. Mulle on tähtis noorte arvamus ja nende soovid, ning arvan, et noortevahetus on hea platvorm noortega tähtsate teemade üle arutamiseks. Ma õppisin projekti jooksul iseennast ning noori paremini tundma ning olen tänulik, et kõik meeskonnaliikmed projekti panustasid.

KOKKUVÕTE

Käesolev loov-praktiline lõputöö oli noorte initsiatiivil ellu kutsunud rahvusvaheline noortevahetus, mille projektijuhiks olin mina, Marita Kutsar. Projekti **eesmärk** oli õpetada noori teisi kultuure tolereerima. Noortevahetus kandis pealkirja „Act, Speak and Repeat“. Noortevahetuse sisu valmis noorte ja noortejuhtide ühistööna ning eesmärgi täitmiseks kasutati erinevaid draamatehnikaid.

Minu isiklikuks eesmärgiks oli soov kaasata vähemate võimalustega noori ning lähtuda tegevuste läbiviimisel nende soovidest ja vajadustest. Veel oli minu eesmärgiks kogeda noortevahetuse protsessi ja Erasmus+ programmi korraldust.

Esimeses peatükis keskenduti noortevahetusega seotud taustainfole ja draamaõpetuse teooriale. Töö teine pool kirjeldab ja analüüsib noortevahetuse läbiviimist.

Projekti läbiviimine koosnes osadest, milleks olid aktiivgrupi moodustumine, noortevahetuse teema ja programmi väljatöötamine, projekti taotlusvormi kirjutamine, suhtlus partnerorganisatsioonidega, noortevahetuse tegevuste ettevalmistamine, noortevahetus Paides ning aruande koostamine ja kokkuvõtete tegemine.

Noortevahetuse tulemusel on noored teadlikumad kultuuridevahelistest erinevustest ning Eesti, Sloveenia, Prantsusmaa ja Itaalia traditsioonidest, kommetest ja tavadest. Noored osalesid projekti jooksul mitmetes grupidöodes, mille käigus pidid esinema. Sellest lähtuvalt töid noored välja, et see andis neile juurde esinemiskogemust ja julgust. Noorte jaoks oli tähtis, et noortevahetuse jooksul praktiseerisid nad inglise keelt ja õppisid sõnu eesti, sloveenia, itaalia ja prantsuse keelest.

Läbiviidud noortevahetus andis mulle enesekindlust jätkata rahvusvahelise noorsootööga ning siduda ka edaspidi noorsootöö rahvusvahelisus ning draamaõpetus.

KASUTATUD KIRJANDUS

Bachmann, T. & Maruste, R. 2003. *Psühholoogia alused*. Tallinn: Kirjastus Ilo.

Barber, K. & Owens, A. 2014. *Draamakompass. Protsessdraama käsiraamat*. Tartu: Tartu Ülikool.

Chisholm, L. 2013. *Main Research Findings of RAY*. Austria: Institute of Educational Science of the University of Innsbruck.

http://www.researchyouth.net/documents/ray_policybrief_2014.pdf (10.05.2017).

Daft, R. 1999. *Leadership. Theory and Practic*. The Dryden Press.

EKI. 2017. Eesti Keele Instituut. <http://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=%C3%B5petus&F=M> (01. 05 2017).

Hall, E. T. 1983. *The Dance of Life. The Other Dimension of Time*. Garden City, New York: Doubleday.

Hein, I. 2014. *Draamaraamat*. Tallinn: Maurus

Hornbrook, D. 1991. *Education in Drama: Casting the Dramatic Curriculum*. London: The Falmer Press.

Inimõiguste Instituut. 2016. *Uus-rändajate uuring 2016*.
<http://www.humanrightsestonia.ee/uus-sisserandajate-uuring-2016/> (07.05.2017).

Kloostermann, P. & Markovic, D. & Ratto-Nielsen, J. 2012. *Noortepassi avastades*.
<http://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=p%C3%A4devus&F=T> (08.05.2017).

Noorsootõtaja kutsestandard. 2012. Kutse-Eetika Noorsootöös.
<http://kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10452095/lisad/10452096> (11.05.17).

Noorsootöö õpik. 2013. Sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored.

Oomer, M. s.a. *Draama- ja teatriõpetuse vajalikkusest koolis*.
<http://www.akademia.org/projektit/pathways/6-5.htm> (01. 05 2017).

Paide Avatud Noortekeskuse põhimäärus. 2006. Elektrooniline Riigi Teataja. <https://www.riigiteataja.ee/akt/402042013003> (01. 05 2017).

SA Archimedese noorteagentuur. *Eesmärgid.*

<http://noored.ee/rahastus/erasmuspluss/eesmargid/> (02.05.2017).

SA Archimedese noorteagentuur. *Kuidas teha rahvusvahelist koostööd Erasmus+: Euroopa noored programmis?* [Käsiraamat] <http://noored.ee/opimaterjalid/kasiraamatud/kuidas-teha-rahvusvahelist-koostood-erasmus-euroopa-noored-programmis/> (02.05.2017).

SA Archimedese noorteagentuur. *Noortepass: Youthpass.* <http://noored.ee/noortepass/> (02.05.2017).

SA Archimedese noorteagentuur. *Noortevahetus.*

<http://www.noored.ee/rahastus/noortevahetus/> (05.05.2017).

SA Archimedese noorteagentuur. *Osalevad riigid.*

<http://noored.ee/rahastus/erasmuspluss/osalevad-riigid/> (10.05.2017).

SA Archimedese noorteagentuur. *Taotlusvormi täitmine.*

<http://noored.ee/rahastus/taotlemine/taotluse-taitmine/> (15.05.2017).

Siimon, A. & Vadi, M. 1999. *Organisatsioon ja organisatsioonikultuur.* Tartu Ülikooli Kirjastus.

TEA e-Entsüklopeedia. 2014. <https://www.ents.ee/ents.php?artikkel=draama&art=IMP-003067> (01. 05 2017).

Türk, K. 2001. *Eestvedamine.* Tartu Ülikooli Kirjastus.

Vooglaid, Ü. 2015. *Õpe, õppimine ja haridus.* <http://ylokokool.com/artiklid/ope-oppimine-ja-haridus/> (01.05. 2017).

Õuemaa, A. 2013. *Kaasava noorsootöö põhimõtted ja praktika.* – Rmt: Kaasava noorsootöö käsiraamat. SA Archimedes Euroopa Noored, lk 39-49

LISAD

Lisa 1 Rahvusvahelise noortevahetuse „Act, Speak and Repeat“ nädalakava

Date 22. August 2016	Activity/Method	Country
8:30-9:00	ARRIVAL of the participants	
9:00-10:00		
10:00-12:30		
12:30-14:00		
14:00-15:00		
15:00-16:00		
16:00-19:00		
19:00-20:00	Dinner	x
20:00-	Welcome Evening by Estonia	Estonia

Date 23. August 2016	Activity/Method	Country
8:30-9:00	Morning Wake Up Gymnastics	France
9:00-10:00	Breakfast	x
10:00-12:30	<ul style="list-style-type: none"> - Erasmus+ program introduction - Speaking about rules - Speaking about fears and expectations - Name Games 	Estonia Estonia Italy Italy
13:00-14:00	Lunch	x
14:00-15:00	Free time	x
15:00-16:00	Name Games and Ice-breakers	Slovenia
16:00-18:00	Teamwork “City Game”	Estonia
18:00-19:00	Evaluation	Slovenia, France, Italy, Estonia
	Leaders meeting	
19:00-20:00	Dinner	x
20:00-	Cultural night	France

Date 24. August 2016	Activity/Method	Country
8:30-9:00	Morning Wake Up Gymnastics	Slovenia
9:00-10:00	Breakfast	x
10:00-12:30	Workshop “Our Country Fairy Tale”	Italy, Slovenia, France, Estonia
12:30-13:00	DEBRIEFING	Italy, Slovenia, France, Estonia
13:00-14:00	Lunch	x
14:00-15:00	Free time	x
15:00-18:00	<ul style="list-style-type: none"> - Teamwork “Stories in picture” - Teamwork “Our book” 	Estonia
18:00-19:00	Evaluation	Estonia, Italy, France, Slovenia
	Leaders meeting	
19:00-20:00	Dinner	x
20:00-	Cultural Night	Slovenia

Date 25. August 2016	Activity/Method	Country
8:00-9:00	Morning Wake Up Gymnastics	Italy
9:00-10:00	Breakfast	x
10:00-12:30	Team Building Games	Estonia, Slovenia, France, Italy
12:30-13:00	DEBRIEFING	
13:00-14:00	Lunch	x
14:00-15:00	Free time	x
15:00-18:00	Workshop “ Once Upon a Time...”	Estonia, Slovenia, France, Italy
18:00-19:00	Evaluation	
19:00-20:00	Dinner	x
	Leaders meeting	
20:00-	Cultural Night	Italy

Date 26. August 2016	Activity/Method	Country
9:30-10:00	Morning Wake Up Gymnastics	Estonia
10:00-11:00	Breakfast	x
11:00-12:00	Driving to Viljandi	x
12:00-13:30	Exchange game in international group	Estonia
13:30-14:30	Lunch	x
14:30-17:00	Raba - swamp	Estonia
17:00-18:00	Back to Paide	x
19:00-20:00	Dinner	x
20:00-	Cultural Night	Estonia

Date 27. August 2016	Activity/Method	Country
8:00-9:00	Morning Wake Up Gymnastics	France
9:00-10:00	Breakfast	x
10:00-12:30	Workshop “Rocket”	France
12:30-13:00	DEBRIEFING	
13:00-14:00	Lunch	x
14:00-15:00	Free time	x
15:00-18:00	Workshop „Society“	Estonia
18:00-19:00	Evaluation	Italy, Slovenia, France, Estonia
	Leader meeting	
19:00-20:00	Dinner	x
20:00-	Paide 725	Estonia

Date 28. August 2016	Activity/Method	Country
8:00-9:00	Morning Wake Up Gymnastics	Slovenia
9:00-10:00	Breakfast	x
10:00-12:30	<ul style="list-style-type: none"> - Drama Games - Discussion “Moral of the Story” - Preparation for Performance “Modern Fairy Tale” 	Estonia
12:30-13:00	DEBRIEFING	
13:00-14:00	Lunch	x
14:00-15:00	Free time	x
15:00-18:00	Preparation for Performance “Modern Fairy Tale”	Slovenia, Italy, France, Estonia
18:00-19:00	Evaluation	France, Italy, Slovenia, Estonia
	Leaders meeting	France, Italy, Slovenia, Estonia
19:00-20:00	Dinner	x
20:00-	Finishing Teamwork “Our book”	Slovenia, Italy, France, Estonia

Date 29. August 2016	Activity/Method	Country
8:00-9:00	Morning Wake Up Gymnastics	
9:00-10:00	Breakfast	x
10:00-12:30	Youth Exchange Feedback + Youthpass	Slovenia, France, Italy, Estonia
13:00-14:00	Lunch	x
14:00-15:00	Free time	x
15:00-18:00	<ul style="list-style-type: none"> - Preparation of Farewell Party - Preparation of Performances 	Slovenia, Italy, France, Estonia
19:00-	<ul style="list-style-type: none"> - Farewell Party - Performances (Live in YouTube, then parents can watch) - Dinner in Liisu 	Slovenia, Italy, France, Estonia

Date 30. August 2016	Activity/Method	Country
9:00-10:00	Breakfast	x
10:00-	Packing	
	DEPARTURE	

Lisa 3 Tagasiside küsimustik

FINAL EVALUATION QUESTIONNAIRE

ACT, SPEAK AND REPEAT !

Youth Exchange 22.-30.08 2016

Country: Estonia

Organisation: Paide Avatud Noortekeskus

Name: "Act, speak and repeat!"

In general, to which extend did this YE reached your expectations?(1 not at all, 5 totally)				
1	2	3	4	5
Some comments:				

The objectives of the YE have been reached: (1 inadequate, 5 excellent)

Objective	Rank	Comments
Being more tolerant with others		
Discover traditional drama games from other countries		
Create performances in the international groups		
Learn to live together in an intercultural project		
Favorise intercultural dialogue in between young people		
Discover local environment together		
Share different countries ideas and fairy tales		
Discover morals of the stories		

1. How do you evaluate the elements of the programme?	Rank	Comments
---	------	----------

Day 1: Arrivals: discovery and connection		
Welcome		

Day 2: Tuesday		
Getting to know each other/ name games-energizer		
Rules and roles and fears and expectation		
Introduction of the objectives, and Youth in Action Program		
Visit to the municipality		
City game		
France Evening		

Day 3: Wednesday		
Workshop « Our Country Fairy Tale »		
Teamwork “Stories in picture” and “Our book”		
Slovenia Evening		

Day 4 : Thursday		
Team Building Games		
Workshop “Once Upon a Time...”		
Italy Evening		

Day 5: Friday		
Trip to Viljandi		

Day 6: Saturday		
Paide Festival		
Estonia Evening		

Day 7: Sunday		
Discussion “Moral of the Story”		
Preparation for Performances		

Morning Exercises		
Social Time		

The living conditions (accommodation)		
The working conditions, the working rooms, and working local environment used		
Food		

If you have any other comments about sessions, use this box please...		
What did you learn during this week?		
What has been the most difficult for you?		
What has been your biggest surprise in this youth exchange?		

What did you discover about the different cultures?

From which part of the program and youth exchange in general did you learn the most ?

What is your best souvenir of the exchange?

How would you evaluate the participation and the dynamic of the 4 groups?

How would you evaluate your own contribution to this youth exchange (preparation before

and during the daily life)?

What can you say about the work done by the team?

Daily evaluation: do you think it is important? Yes/No

WHY?

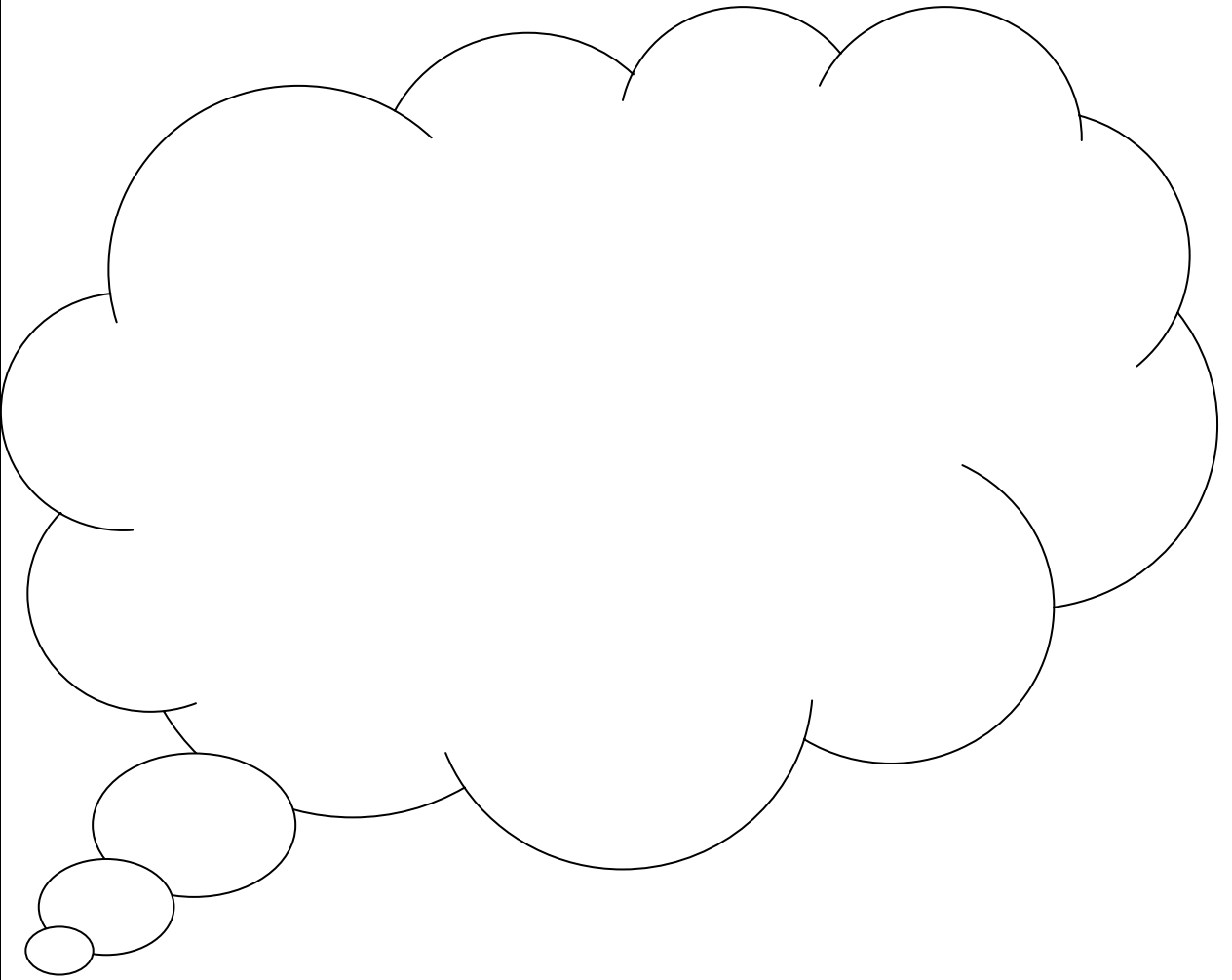
What could make this youth exchange more effective?

What does mean intercultural for you after this experience?

What does mean drama games and performing for you after this project?

Would you like to participate in another European project? Which topic?

What will you tell to your grandchildren about this Youth Exchange?

Thank You!

Your team

Youth Exchange “Act, Speak and Repeat”

SUMMARY

This creative-practical dissertation discusses topics of youth exchange that young people themselves brought to life. The project was named „Act, Speak and Repeat" having intentions to bring youngsters to tolerate other cultures, the content of the youth exchange was cooperation between partakers and their youth leaders. Different techniques of drama studies were used to achieve the goal and partakers to offer young people versatile choice to participate in group activities.

During the conduct of the project, the author of this written paper was working in Open Youth Centre of Paide as a youth worker and this was the main aspect that initiated the decision to become a leader of this project. The main reason bringing this project to life was to involve young people with fewer opportunities and to be guided by their wishes and needs. Another potentially useful outcome of this project was to gain experience in the process of youth exchange and to become more familiar with the international programme of Erasmus+.

To carry out the project a leader group of six members was put together in Järvamaa, three of the members were female and three male. All of the members were interested in drama studies and had had contact with participating in school acting classes. Two of the members also had a useful experience of being involved in youth exchange before.

Young people from Italy, Estonia, Slovenia, and France were included in the project that took place 22.-30. August 2016 in Open Youth Centre of Paide. Preparations for the youth exchange started in January of 2016 when dates, general goals, and courses of action were determined. To get the funding the application was sent to SA Archimedes Youth Agency on 26th of April 2016, and the declaration of consent arrived on 26th of June 2016.

At the meeting held to receive useful feedback, it was agreed that youth exchange fulfilled its purpose. Young people had a very positive mindset towards the project. Speaking the foreign

language, self-expression, working as a team, communicating within different cultures and cultural awareness were the skills youngsters felt developed the most during the exchange. The indirect development could be seen in self-reflection, creativity, self-actualization, enterprising, communication in their mother tongue, empathizing, learning and social skills.

In conclusion, being the leader of the youth exchange project, the composer of this written work has gained a lot of experience as well as new knowledge. The author learned how to be a team leader more efficiently; acquired advanced skills in team-working, organizing, goal setting, planning and solving problems in different situations. The leader of the youth exchange gained more confidence and came to an understanding that working with young people is a pleasing job. The researcher finds the opinion of youngsters very important and is from the standpoint that youth exchange projects are an appropriate platform to reach young people to encourage them to discuss on serious topics. The author learned a lot about authors' own personality as well as nature of youngsters and felt grateful towards everyone who contributed to this project.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Marita Kutsar (sünnikuupäev: 27.09.1994)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose: „Erasmus+ programmi rahvusvaheline noortevahetus „Act, Speak and Repeat““.

mille juhendaja on Ülle Roomets

1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, 23.05.2017